

Sport, het hart van onze Samenleving! 2016-2019

Auteur
Bregje Rensen-Leeman
Functie
beleidsmedewerker Welzijn en Onderwijs
Datum
28 oktober 2015
Versienummer
oktober 2015

BELEIDSNOTA

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. TERUGBLIK SPORTNOTA "SPORT LEEFT!"	4
2.1 De visie van Aalten op sport 2010-2014 en prioriteiten van beleid	4
2.2 Resultaten per beleidsthema	4
2.2.1 De sport vertegenwoordigd.....	5
2.2.2 Sport- en beweegstimulering.....	6
2.2.3 Sportaccommodatiebeleid.....	10
2.2.4 Verenigingsondersteuning.....	13
2.2.5 Topsport.....	14
3. TRENDS, BOVENLOKALE, LOKALE BELEIDSKADERS EN SPORT	15
3.1 Trends	15
3.2 Bovenlokale beleidskaders	16
3.2.1 Rijksoverheid.....	16
3.2.2 Provincie Gelderland.....	16
3.2.3 Achterhoek in Beweging.....	17
3.3 Lokale beleidskaders	18
4. ALGEMENE VISIE SPORT 2016-2019 EN SPEERPUNTEN	20
4.1 Algemene visie sport 2016-2019.....	20
4.2 De sport vertegenwoordigd.....	20
4.3 Samenwerking Achterhoekse gemeenten.....	21
4.4 Sport- en beweegstimulering.....	21
4.5 Sportaccommodaties.....	22
4.6 Verenigingsondersteuning.....	23
 Bijlagen	
1. Evaluatie sportnota.....	24

1. INLEIDING

Voor u ligt de sportnota “Sport, het hart van onze samenleving! 2016-2019”. Sport- en beweegbeleid is volop in ontwikkeling. Er is in onze gemeente de afgelopen periode veel gebeurd op gebied van sport en ook de komende periode krijgen we wederom te maken met nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen.

Als gemeente bepalen we niet alleen wat er gebeurt, dat doen we zo veel mogelijke samen met anderen. Er is veel energie en deskundigheid aanwezig in de samenleving en daar maken we graag gebruik van. Dat doen we door verbindingen te leggen en zoveel mogelijk ruimte te geven aan goede initiatieven. Bij de totstandkoming van deze sportnota zijn de Sportraad Gemeente Aalten en onze sportpartners betrokken. Aan onze sportpartners is gevraagd om het beleid te evalueren door een enquête in te vullen (zie bijlage 1). De Sportraad Gemeente Aalten heeft deze evaluatie voor ons uitgevoerd en ook haar visie op het sportbeleid met ons gedeeld. De uitkomsten van de enquête en opmerkingen over ons sportbeleid en de uitvoering van dit beleid van de afgelopen periode zijn gebruikt om onze visie en de speerpunten voor de periode 2016-2019 te formuleren.

Deze nota start met een terugblik op de sportnota “Sport Leeft!”, het sportbeleid van de gemeente Aalten in de periode 2010-2015 en het resultaat van de afgelopen periode op de verschillende beleidsthema’s. Vervolgens worden de maatschappelijke trends en ontwikkelingen en de bovenlokale en lokale beleidsontwikkelingen benoemd. In de afgelopen periode heeft het zwaartepunt van het sportbeleid voornamelijk op subsidies en accommodaties gelegen.

De nota sluit af met onze visie op sport voor de periode 2016-2019 en de speerpunten waar wij de komende periode samen met onze sportpartners aan willen werken. In de komende periode willen wij investeren in een vitale samenleving, waarbij iedereen mee kan doen. De bijbehorende stappen kunnen wij maken omdat er een gezonde voedingsbodem is in onze gemeente zoals een rijk verenigingsleven met veel particuliere initiatieven op het gebied van sport en bewegen, een goede accommodatiestructuur, onderlinge samenwerking tussen de sportpartners en veel aandacht voor bewegen, sporten en een gezonde leefstijl. In deze nota wordt aangegeven welke weg we in willen slaan, maar deze nota op zich heeft geen directe financiële consequenties omdat een aantal keuzes nog uitgewerkt moeten worden voordat zij gemaakt kunnen worden. Dit betekent natuurlijk niet dat er tussentijds geen nieuwe initiatieven ontplooid kunnen worden, maar als hiermee extra financiële middelen gemoeid zijn, moeten wij hiervoor de procedures doorlopen. Na deze periode wordt het sportbeleid opnieuw geëvalueerd en geactualiseerd.

2. TERUGBLIK SPORTNOTA “SPORT LEEFT!”

In juli 2010 is de sportnota “Sport Leeft!”, met daarin verwoord het sportbeleid van de gemeente Aalten voor de periode 2010-2014 vastgesteld. Na een periode waarin het accent op sportgebied in onze gemeente heeft gelegen op de harmonisatie van subsidies, accommodatiebeleid en het nieuwe huurtarievenbeleid voor de sport, bepaalt de gemeente Aalten met de nota deze meerjarige sportnota haar visie op sport en bewegen. In deze sportnota is een zo compleet mogelijk beeld gegeven van het bredere beleid van sport en bewegen, waarbij de maatschappelijke functie van sport en bewegen centraal staat. In de nota wordt voor alle relevante aspecten rond sport het beleid weergegeven en de beleidskaders vastgesteld. Vervolgens zijn de ontwikkelingen en intensiveringsmogelijkheden voor de beleidsthema’s sport- en beweegstimulering, sportaccommodaties, verenigingsondersteuning, topsport en de sport vertegenwoordigd weergegeven. De sportnota “Sport Leeft!” geeft vorm aan de ambitie en uitdagingen waar voor wij willen gaan en staan. Het sportbeleid is zo vormgegeven dat er enerzijds duidelijke beleidskaders aanwezig zijn en dat er anderzijds toch voldoende maatwerk geleverd kan worden.

Met het vaststellen van de vorige sportnota is besloten om het beleid na de beleidsperiode –na 2014- te evalueren en waar nodig bij te stellen. De uitkomsten van deze evaluatie vindt u in deze paragraaf.

2.1 De visie van Aalten op sport 2010-2014 en de prioriteiten van beleid

In deze vorige sportnota is aangegeven dat sport in onze ogen “leuk om te doen” is, maar dat het ons vooral gaat om de maatschappelijke betekenis van sport. Sport is immers een belangrijk middel om bijvoorbeeld de gezondheid onder de bevolking te stimuleren en de participatie van inwoners aan de lokale samenleving te vergroten. Door te sporten worden mensen letterlijk actiever en sport laat mensen participeren in de samenleving. Sport heeft dus niet alleen een positieve invloed op het individu, maar ook op de samenleving. Daarmee is sport een van de belangrijkste sociale bindingsmiddelen in onze samenleving en staat sport hoog op de maatschappelijke agenda.

De visie van het sportbeleid is dat “iedere inwoner, in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen voorkeur aan sport en bewegingsactiviteiten kan deelnemen, dan wel daarbij betrokken kan zijn”. We gaan hierbij uit van de civil society, een samenleving die wordt ingericht door de burger zelf, met de overheid op de achtergrond. Dit wordt tegenwoordig ook wel participatiemaatschappij genoemd. Deze visie wordt in de nota uitgewerkt in een aantal beleidsthema’s: sport- en beweegstimulering, sportaccommodaties, verenigingsondersteuning, topsport en de sport vertegenwoordigd.

2.2 Resultaten per beleidsthema

In de afgelopen beleidsperiode is er veel gebeurd op gebied van sport en bewegen. Van privatiseringen tot het starten van samenwerking van verenigingen die misschien wel tot fusie leiden, van het starten van Beweeg Wijs voor basisscholen tot het mede organiseren van de Achterhoekse aftrap van de Nationale Sportweek in 2015. In deze paragraaf worden de resultaten van het beleid in de afgelopen periode weergegeven. Hieronder een overzicht met de belangrijkste resultaten. Vervolgens geven wij u de actuele stand van zaken per beleidsthema.

Tabel resultaten sportbeleid ten opzichte van 2010

Onderwerp	2010-nu
Verenigingsondersteuning	
Sport en Recreatiestichting Dinxperlo	Subsidierelatie beëindigd
Sportraad	Opgericht en actief in deze vorm tot eind 2015
Sport- en Beweegstimulering	
Participatiefonds	Mogelijkheden voor kinderen in hulpverleningstraject
Subsidies	Vanaf 2015 Naoverfonds
Nationale Sportweek	Landelijke aftrap Achterhoekse gemeenten 2015
Kampioenstaart	Ingeperkt voor volwassen kampioenen
Openbare ruimte	Kwaliteit lokaal product, nieuwe routes en structuren
Gezondheid	Valpreventie en bestrijding overgewicht
Speelvoorzieningen	Nieuwe visie in 2014, biedt mogelijkheden voor volwassenen
Project Outdoor fitness	2015, bijscholen en opstarten beweeglessen beweegtuin
Project Scholder an Scholder	2014-2016 versterken verenigingen

Project Aangepast Sporten	2014-2015 Inzicht en afstemming vraag en aanbod
Project Gezonde Jeugd	2015-2017 Beweeg Wijs, ketenaanpak overgewicht, regionale interventies
Project Athletic Movements	2014 Atletieklessen op acht basisscholen
Project Gelderse Sportmonitor	2014 onderzoek naar sport en beweeggedrag inwoners Aalten (resultaten eind 2015 bekend)
Sportaccommodaties	
Kwaliteitsimpuls en schouw buitensport	Schouw 2011 en modernisering Atletiekbaan 2013
Andere huurconstructies	Meenemen bij natuurlijke ontwikkelingen
Inventaris binnensportaccommodaties	Standaardinrichting en procedures vastgelegd
Kwaliteit binnensportaccommodaties	Realisatie Duplo, Aladnahal, 3 ^e zaaldeel Eurohal, Bredevoort
Capaciteit binnensportaccommodaties	Met 3 ^e zaaldeel Eurohal op orde
Capaciteit buitensportaccommodaties	Gaan niet uit van vergroting, 2015 BOVO legt beachaccommodatie aan op sportpark van AD '69
Privatisering sportparken	Op eigen verzoek: Sportpark 't Vilekamp (AZSV) 2011, TV De Rietstap 2012. Aanvullende uitgangspunten: geen deelprivatisering mogelijk en privatisering moet voor de gemeente minimaal budgettair neutraal verlopen.
Huurcontracten buitensportaccommodaties	Inventarisatie en nieuwe concept-contracten.
Privatisering zwembaden	2013 Zwembaden 't Walfort en Het Blauwe Meer
Openbare sportterreinen	Multifunctionele sportkooi Bredevoort en Dinxperlo, beachvolleybalveld Eurohal, openbare beweegtuin Beth San,
Sport Accommodatie Monitor (SAM)	Uitgevoerd in 2014
Verenigingsondersteuning	Extra ingezet via de sportraad, Scholder an Scholder
Topsport	Geen ondersteuningsprogramma's

2.2.1 De sport vertegenwoordigd

- **Sport- en Recreatiestichting Dinxperlo (SRSD)**

Met de vaststelling van de sportnota "Sport Leeft!", heeft de gemeenteraad in juli 2010 expliciet besloten de subsidierelatie met de Sport- en Recreatiestichting Dinxperlo (SRSD) ingaande 2012 te beëindigen. De SRSD is destijds vanuit de oude gemeente Dinxperlo opgericht en zij heeft goed werk verricht de afgelopen jaren, wat wij bijzonder waarderen. Toch was er een aantal redenen waarom wij vonden dat deze constructie niet meer efficiënt is. Deze staan uitvoerig in de vorige sportnota vermeld. Op 13 september 2011 hebben wij ter uitvoering van dit raadsbesluit besloten de beheers- en onderhoudstaken van de gemeentelijke sportaccommodaties, met het daarbij behorende vaste personeelsbestand, in de gemeentelijke organisatie onder te brengen. Dit is per 31 mei 2012 gerealiseerd. De eerste helft van 2012 heeft de SRSD in overleg met en met voorfinanciering van de gemeente nog werkzaamheden in het beheer van sporthal en zwembad uitgevoerd. Vervolgens is ook de subsidierelatie stopgezet. De Sport- en Recreatiestichting Dinxperlo heeft aangegeven dat de stichting in de huidige hoedanigheid blijft bestaan totdat het derde zaaldeel bij de Eurohal is gerealiseerd, wat inmiddels gebeurd is.

- **Sportraad Gemeente Aalten**

Een ander besluitpunt in de vorige sportnota was het oprichten van een gemeentebrede sportraad. Door het oprichten van de sportraad is uitwerking gegeven aan de opdracht om de vertegenwoordiging van sportverenigingen op eenduidige wijze te regelen in onze gemeente. Via de sportraad willen wij de verenigingen direct bij het sportbeleid betrekken en een rol geven in de uitvoering van ons sportbeleid. Na de vaststelling van de nota hebben wij een subsidie in het kader van Sport Lokaal Samen in de wacht gesleept en is een kerngroep samengesteld die, in samenspraak met de sport- en beweegpartners, de oprichting van een gemeentebrede sportraad voor heeft bereid. De Sportraad Gemeente Aalten is in 2012 van start gegaan en geformaliseerd. Hierbij is gekozen voor een brede vertegenwoordiging in het bestuur vanuit sportverenigingen, onderwijs, commerciële sport, zorg etc. Het bestuur, bestaat uit vrijwilligers die een

specifieke achterban vertegenwoordigen. De sportraad heeft een positieve insteek voor individuele sportverenigingen, maar kijkt verder dan het individueel belang. De doelstelling van de sportraad is het stimuleren en aanmoedigen van het bewegen door alle inwoners van de Gemeente Aalten. Daarbij gaat het niet alleen om sporten, maar om alle vormen van bewegen. De sportraad ontvangt jaarlijks een subsidie van de gemeente van € 10.000,-, die zij in kan zetten voor haar organisatie en activiteiten.

Na een aantal jaren Sportraad Gemeente Aalten is de tijd aangebroken om te zien of de sportraad haar doelen bereikt en of de sportraad inderdaad een meerwaarde heeft. Hier hebben wij samen met de sportraad naar gekeken. Het bestuur van de sportraad heeft eind 2014 in een gesprek bij ons aangegeven dat zij een aantal zaken nog niet op orde heeft en dat de druk op de vrijwilligers in het bestuur zo hoog is dat de continuïteit van de sportraad in gevaar komt. Daarnaast wil de sportraad zichzelf positioneren. Ook wil zij de contacten met de achterban intensiveren en deze meer betrekken bij de sportraad. Het gevoel dat de achterban niet bij de sportraad betrokken is, wordt ondanks alle inzet van het bestuur steeds sterker. Het bestuur van de sportraad wil dit organiseren zodat zij in plaats van advies uit kan brengen namens de achterban, advies uit kan brengen dat is geformuleerd met en wordt gedragen door de achterban. Om deze slag te maken heeft de sportraad eind 2014 aangegeven behoefte te hebben aan (professionele) ondersteuning voor de uitvoering van bestuurlijke taken en activiteiten en een aanspreek- en coördinatiepunt. Op basis van dit verzoek is besloten om voor 2015 een ondersteuning van 4 uur per week voor een bedrag van maximaal € 6.000,- te vergoeden. De ondersteuning is ingezet via Figulus.

Op 29 september 2015 hebben wij wederom met de sportraad om tafel gezeten om over het effect van de ondersteuning en hun visie op de toekomst te praten. Het bestuur van de sportraad was erg blij met de ondersteuning en deze ondersteuning gaf het bestuur de drive om door te zetten. Maar zelfs deze ondersteuning heeft niet geleid tot het gewenste resultaat. Het bestuur van de sportraad geeft aan dat er waardevolle “evenementen” en lezingen door de sportraad georganiseerd zijn, maar dat de relatie met de achterban miniem is. De sportraad leeft niet bij de achterban en vervult daarom geen platformfunctie. Het blijft incidenteel dat sportpartners de sportraad betrekken en er wordt ook geen gebruik gemaakt van het inlooppunt, dat de sportraad voor haar sportpartners heeft. Dit komt waarschijnlijk doordat Aalten een kleine gemeente is, er over het algemeen een sterke organisatie van verenigingen is, de structuur van het veld bij de sportpartners bekend is en de gemeente toegankelijk is. De discussie hoe sportpartners bij het beleid betrokken kunnen worden is niet uniek, maar vindt in veel gemeentes plaats. De sportraad heeft niet het idee dat de situatie in de (nabije) toekomst anders zal worden en samen concluderen wij dat er niet voldoende behoefte is aan een sportraad in deze vorm. Dit blijkt ook uit de evaluatie van de sportraad. Ten eerste hebben slechts 9 sportpartners gereageerd op de vraag om input te geven voor de beleidsevaluatie. Deze 9 sportpartners zien of de meerwaarde van de sportraad niet, of de functie van de sportraad anders. Dat er verenigingen zijn die ondersteuning nodig hebben is gebleken, maar deze ondersteuning kan volgens ons beter vorm gegeven worden door een professional bijvoorbeeld vanuit een welzijnsorganisatie. Gezamenlijk hebben wij in goed overleg besloten dat de sportraad in deze vorm eind 2015 ophoudt te bestaan. Hoe wij als gemeente in de toekomst onze sportpartners bij ons beleid willen betrekken en hoe we willen bepalen of we verder gaan met de activiteiten en de website van de sportraad, is in de speerpunten aan het eind van deze nota uitgewerkt.

2.2.2 Sport- en beweegstimulering

- **Subsidies**

In de afgelopen periode heeft een stabiel aantal sportverenigingen een beroep gedaan op de subsidiemogelijkheden in onze gemeente. Onlangs hebben twee verenigingen bij ons te kennen gegeven zichzelf in 2015 op te heffen. Wij hebben nagevraagd wat de reden is en het bleek een gebrek aan belangstelling te zijn. Een van de verenigingen had nog leden die wel door willen sporten en zij heeft de leden in overleg doorverwezen naar een soortgelijke vereniging in onze gemeente. In de komende periode moet blijken of dit een trend is of dat dit toeval is.

- **Participatiefonds**

In de afgelopen beleidsperiode zijn de mogelijkheden van het participatiefonds uitgebreid. Wij hebben het mogelijk gemaakt dat kinderen van ouders die in een hulpverleningstraject zitten ook een beroep kunnen doen op het participatiefonds.

- **Nationale Sportweek**

Vanaf 2012 heeft de Sportraad Gemeente Aalten de promotie en de organisatie van de sportweek in onze gemeente op zich genomen, samen met de lokale sportaanbieders. De afgelopen jaren is er onder meer in samenwerking met GSF en Kruiswerk een beweegevenement in de beweegtuint gehouden. Verder was 2015 een bijzonder jaar omdat de landelijke aftrap van de Nationale Sportweek door de acht Achterhoekse gemeenten gezamenlijk georganiseerd werd. De gemeenten hebben hiervoor een bijdrage verstrekt aan de projectorganisatie. Daarnaast heeft de provincie Gelderland ook een bijdrage verstrekt. Naast een centraal podiumprogramma in Doetinchem vond er deze dag een scala aan activiteiten in de Achterhoek plaats, zoals een wielerronde door de Achterhoek, een watersportwedstrijd op de Oude IJssel en een wandeling met Hella van der Wijst in de gemeente Aalten en Winterswijk. De organisatie voor deze activiteiten is door de deelnemende gemeenten in samenwerking met lokale verenigingen verzorgd. Op deze manier was er extra aandacht om sport en bewegen te promoten en onze gemeente en de Achterhoek landelijk op de kaart te zetten. Er wordt over gedacht om de organisatie van de Nationale Sportweek in de toekomst vaker samen met de andere Achterhoekse gemeenten op te pakken.
- **Kampioenstaart**

Wij zijn trots op onze kampioenen en willen hun graag belonen met een kampioenstaart! In de praktische uitvoering is gebleken dat er behoefte was aan een verdere invulling van de regeling kampioenstaarten. Wij hebben daarom de regeling kampioenstaarten per 1 januari 2015 aangepast. Voor deze invulling is mede op advies van de Sportraad Gemeente Aalten gekozen. Wij zijn van mening dat een kampioenstaart met name voor de jeugd een stimulans moet zijn. Voor volwassenen mag het niveau van de prestatie best hoger liggen dan voor de jeugd. Wij stellen daarom kampioenstaarten beschikbaar als bijzondere waardering voor het leveren van een bijzondere prestatie aan:

 - Individuen en teams t/m 18 jaar die een bijzondere prestatie geleverd hebben op plaatselijk, regionaal, provinciaal, landelijk of internationaal niveau.
 - Individuen en teams ouder dan 18 jaar die een bijzondere prestatie geleverd hebben op provinciaal, landelijk en internationaal niveau.

Verder is er een standaard formulier op de website gezet voor het aanvragen van de kampioenstaart, wordt het bestellen van de taart voortaan overgelaten aan de aanvrager en wordt de taart niet meer bezorgd op kosten van de gemeente.
- **Inrichting openbare ruimte voor sport en bewegen**

Vanuit het beleid, vastgesteld in de nota Recreatie en Toerisme 2009-2011, zijn zowel op het terrein van de toeristische infrastructuur als niet-routegebonden activiteiten veel projecten uitgevoerd of is in regionale projecten geparticipeerd. Er is geïnvesteerd in de kwaliteit van lokaal product (bijvoorbeeld door vernieuwing van voorzieningen op picknickplaatsen, informatiepanelen, foldermateriaal, digitale route-apps) en het aanbod is verbreed door onder meer nieuwe routes en structuren te ontwikkelen en te ondersteunen. Zo is in navolging van het fietsknooppuntensysteem in 2015 een regionaal wandelroutenetwerk uitgerold en zijn nieuwe lokale ommetjes gerealiseerd. Eerder hadden wij al uniforme toeristische bewegwijzering, rustpunten en elektrische oplaadpunten gerealiseerd. Lokaal hebben wij bijgedragen aan de ontwikkeling van een tweetal kerkenpaden in De Heurne en voeren wij 2015 een project uit om het fietsknooppuntennetwerk in Aalten meer langs de Boven Slinge te laten lopen.
- **Gezondheid en sport en bewegen**

Valpreventie is een van de speerpunten uit het gezondheidsbeleid van onze gemeente. Van 2011 tot 2013 is het project "Gezond en Fit zonder vallen" uitgevoerd. In deze periode zijn er verschillende activiteiten georganiseerd en is op verschillende manieren aandacht gevraagd voor valpreventie bij ouderen in de gemeente Aalten. In totaal zijn er acht voorlichtingsbijeenkomsten gegeven, waarmee ruim 200 ouderen zijn bereikt. Deze bijeenkomsten zijn over het algemeen als zeer positief ervaren. Maar liefst 94% van de mensen die een voorlichtingsbijeenkomst heeft bezocht, heeft aangegeven zich na de bijeenkomst meer bewust te zijn hoe zij zelf een valongeval kunnen voorkomen. Na de projectperiode hebben lokale partijen de activiteiten voortgezet. Per 1 januari 2013 heeft de Stichting Senioren Gehandicapten Raad Aalten de presentaties van het project "Gezond en Fit zonder vallen" en het project "Woongemak" overgenomen en samengevoegd onder de nieuwe naam "Woongemak en Veiligheid". Daarnaast organiseert S.S.S. Irene in samenwerking met Fysiotherapie Aalten cursussen valpreventie voor minder mobiele senioren en geïnteresseerden uit onze gemeente.

Verder is overgewicht een van de belangrijkste volksgezondheidsproblemen van dit moment. Het aantal kinderen met overgewicht en obesitas is de laatste jaren wereldwijd snel toegenomen. Ook in Nederland is overgewicht een uitdijend probleem. Uit metingen van de GGD is bekend dat overgewicht in de regio Achterhoek voorkomt bij 11% van de 5-/6-jarigen, bij 15% van de 10-/11-jarigen en bij 15% van de 13-/14-

jarigen. De provincie Gelderland heeft daarom (onder andere) de Achterhoek benoemd als specifieke regio voor de focus op preventie overgewicht jeugd. Het percentage jongens en meisjes dat te zwaar is, is ook in de gemeente Aalten toegenomen. Daarom zet de gemeente Aalten in op preventie en bestrijding van overgewicht en op voldoende beweging en een goed en gezond voedingspatroon. Ook op regionaal niveau wordt hierop ingezet via het project Gezonde Jeugd. Dit project komt in het kopje overige initiatieven aan de orde.

- **Speelvoorzieningen en sport en bewegen**

In het speelvoorzieningenbeleid van 2005 werden de speellocaties met name gezien als locaties voor de jeugd. Momenteel zijn er veel verspreid liggende speellocaties die voor een bepaalde leeftijdsgroep zijn bedacht. Deze zijn de afgelopen periode onderhouden volgens de geldende normen. Ook is een nieuwe visie op de gemeentelijke speelvoorzieningen geformuleerd die in 2014 is vastgesteld en vervolgens in uitvoering is gebracht, die mogelijkheden biedt voor volwassenen.

- **Overige initiatieven sport- en beweegstimulering**

In de afgelopen periode is door de acht Achterhoekse gemeenten intensief samengewerkt op meerdere fronten op het brede gebied van sport en bewegen, met name op het gebied van sport- en beweegstimulering. Bij deze samenwerking zijn diverse partijen betrokken waaronder ook de provincie Gelderland. Deze samenwerking heeft tot diverse mooie projecten geleid om sporten en bewegen te stimuleren. Meer over de samenwerking leest u in het hoofdstuk "Trends en bovenlokale en lokale kaders sportbeleid" in de paragraaf "Bovenlokale beleidskaders".

- **Project Outdoor Fitness senioren**

In het kader van een leven lang sporten is in de Achterhoek een project opgestart dat beweegaanleidingen geeft in de directe omgeving van ouderen. De inzet van het project "Outdoor Fitness" is dat het effect "zien bewegen doet bewegen" optreedt. Het project is een samenwerking van gemeente Aalten, Sportraad Gemeente Aalten, Estinea en Stichting Zorgcombinatie Marga Klompé, ondersteund door de Gelderse Sport Federatie (GSF). In de openbare beweegtuin van Marga Klompé, locatie Beth San hebben wij in het voorjaar van 2015 een beweegprogramma opgezet. Het beweegprogramma bestond uit een bijscholing voor belangstellende beweegpartners die met senioren werken en het opstarten van beweeglessen voor senioren. Het resultaat hiervan is dat zowel Estinea als Figulus openbaar toegankelijke beweeglessen voort gaan zetten in de tuin. Er is vanuit dit project een instructieboek samengesteld met voorbeelden van oefeningen die mensen in de tuin kunnen doen. Dit boek ligt bij de balie van Beth San voor iedereen ter inzage. Verder mag en kan iedereen bewegen in de beweegtuin van zonsopgang tot zonsondergang.

- **Project Scholder an Scholder**

Om een gezonde vereniging te blijven is het belangrijk te reageren op veranderingen in de maatschappij. Vanuit "Agenda 2020" hebben alle Achterhoekse voetbalclubs deelgenomen aan de eerste bijeenkomsten van "Scholder an Scholder". Het project "Scholder an Scholder" in de periode 2014-2016 is een vervolg daarop. "Scholder an Scholder" is erop gericht om gebruik te maken van de kracht van verenigingen en is breder dan alleen de voetbalverenigingen. "Scholder an Scholder" maakt verenigingen bewust van de weg naar de open club van de toekomst. Samen zoeken wij naar goede antwoorden om verenigingen levensvatbaar te houden en tevens een rol te laten spelen op het gebied van maatschappelijke taken. De ontwikkelingen in onze samenleving hebben gevolgen voor de vele onderdelen binnen de club, van het organiseren van je trainingen tot het benutten van je kansen. Kortom, hoe krijg je het hart van je sportvereniging aan het kloppen. Door analyses op clubniveau en onderlinge uitwisseling worden bedreigingen omgezet in uitdagingen en weten sportverenigingen welke kansen er zijn om hun bestaansrecht te versterken.

- **Project Aangepast Sporten**

Een leven lang sporten moet ook mogelijk zijn voor mensen met een beperking. Aangepast sporten is bij uitstek een onderwerp om als gemeenten gezamenlijk op te pakken, omdat het aanbod breed verspreid is over de Achterhoek en het aantal personen met een beperking per gemeente te klein is om daarvoor een sluitend sportaanbod per gemeente te organiseren. In het gezamenlijke project "Aangepast Sporten" in de jaren 2014/2015 wordt onder meer in beeld gebracht welke sporten mensen met een beperking beoefenen, wat zij missen, welke aangepaste sporten er in de Achterhoek zijn en welke blinde vlekken er nog zijn. Inzicht en afstemming zijn op zijn minst wenselijk. Daarom worden de uitkomsten gecommuniceerd met zowel mensen met een beperking als sportpartners. Verder zal naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek bekeken worden of er nog interventies op volgen.

• **Project Gezonde Jeugd**

De GGD en de acht Achterhoekse gemeenten hebben de krachten gebundeld in het project "Gezonde Jeugd". De hoofddoelstelling van dit project is om de stijgende trend van het aandeel jeugdigen met overgewicht in de regio Achterhoek af te vlakken. Bij het realiseren van een gezonde leefstijl bij de jeugd in de Achterhoek kiezen wij voor een integrale aanpak. De integrale aanpak is onder te verdelen in een regionale en een lokale aanpak.

Regionaal worden thema's opgepakt om de boodschap gezonde leefstijl uit te dragen. Alle gemeenten hebben hier baat bij en door het gezamenlijk uit te dragen is het effect groter en de input kleiner dan zonder elkaar. Het is van belang dat wat regionaal plaatsvindt ten goede komt en aanvullend is op de lokale aanpak. Voor het realiseren van de regionale aanpak is een regionale regisseur aangesteld.

Binnen de lokale aanpak zetten de gemeenten interventies in waarbij sport- en bewegen, voeding en opvoeding centraal staan. Het gaat erom de jeugd en hun ouders direct in beweging te krijgen. In de gemeente Aalten is gekozen om in 2015 te starten met "Beweeg Wijs". "Beweeg Wijs" geeft een kwaliteitsimpuls aan het spelen gedurende de schooldag. "Beweeg Wijs" heeft als doel het tegengaan van bewegingsarmoede door het bevorderen van lichamelijke activiteit van kinderen tijdens het spelen, zodat de kans dat de beweegnorm wordt gehaald toeneemt. Kinderen in de basisschoolleeftijd gaan door de speelpleinmethode op het plein, waar door kleurzones structuur is aangebracht en activiteit bevorderende maatregelen plaatsvinden, naar verwachting 10 tot 15% meer bewegen. Er wordt een beweegteam opgericht en daarin wordt besproken hoe kinderen meer en beter kunnen spelen en bewegen op het plein. Het is een aanpak op maat die wordt aangepast aan de wensen van de school. Kinderen uit groep 7 en 8 worden opgeleid tot juniorcoaches en zijn dagelijks op het plein actief. De pleinspelen kunnen ook gespeeld worden in de gymlessen. Na schooltijd is er de gelegenheid om op het schoolpleinplein te spelen onder leiding van de speelpleinbegeleider. In onze gemeente zijn alle scholen actief door ons benaderd om deel te nemen aan "Beweeg Wijs". Dit heeft ertoe geleid dat in 2015 een school is gestart en dat er in het najaar 2015 opnieuw twee scholen starten met het driejarige "Beweeg Wijs"-programma. Om de monitoring en evaluatie te realiseren wordt GGD Noord- en Oost Gelderland ingeschakeld.

Daarnaast zijn wij, in samenwerking met de Gelderse Sportfederatie, Caranscoop en de GGD, bezig om een ketenaanpak overgewicht jeugd op te zetten. In vijf bijeenkomsten in het komende anderhalf jaar willen wij een sluitend netwerk creëren tussen de nulde- en eerstelijnsprofessionals die zich met jeugd en een gezond gewicht bezig houden. Daarnaast worden sportverenigingen en andere sportpartners betrokken om ook de link naar de sport- en beweegaanbod te optimaliseren. Doel is om een heldere structuur op te zetten, met een gezamenlijke werkwijze en afspraken gericht op het signaleren, doorverwijzen en begeleiden van kinderen met overgewicht. Eind oktober 2015 vond de startbijeenkomst plaats voor alle partijen die iets met het thema gezond gewicht en de doelgroep jeugd te maken hebben.

• **Athletics Movements**

De provincie Gelderland en gemeente Aalten hebben in 2014 mogelijk gemaakt dat 428 kinderen deel konden nemen aan het project "Athletics Movements". Deze kinderen waren afkomstig van acht basisscholen, te weten "SBO Nieuw Hessen", "CBS de Broekhof", "Het Aladon", "CBS 't Warmelinck", "CBS de Bosmark", "CBS De Hëve", CBS Groen van Prinsterer en de Basisschool St. Jozef. De Atletiekunie gaf met dit project een leuke impuls aan beter bewegen op en rondom basisscholen. Athletics Movements heeft de basisvaardigheden lopen, springen en werpen als uitgangspunt. Door de basisvaardigheden weer onder de aandacht te brengen, legde Athletics Movements niet de nadruk op meer bewegen, maar vooral op beter bewegen en leverde zo een bijdrage aan een gezondere jeugd. Er werd nauw samengewerkt met atletiekvereniging AVA '70. De trainers van deze lokale atletiekvereniging hebben alle lessen verzorgd. Na zes weken atletiek op school, konden de kinderen nog eens zes weken atletieken na school en uiteindelijk nog 6 proeflessen volgen bij de lokale atletiekvereniging AVA '70. Hier deden 20 kinderen aan mee. Uiteindelijk zijn er 7 kinderen lid geworden van de atletiekvereniging. De aftrap van het programma door Bram Som en de uitzending door Hart van Nederland gaf het project een vliegende start met veel media aandacht.

• **Gelderse Sport Monitor**

Ook hebben wij dit jaar meegedaan aan de Gelderse Sport Monitor, een onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van de inwoners op gemeentelijke niveau. Half april 2015 hebben 1500 inwoners van onze gemeente het verzoek gehad om mee te doen aan De Gelderse Sportmonitor.

De resultaten voor Aalten en de andere Gelderse gemeenten worden eind 2015 bekend. Wij zijn uiteraard benieuwd of het sport- en beweeggedrag vooruit is gegaan ten opzichte van de vorige meting 4 jaar geleden.

2.2.3 Sportaccommodatiebeleid

- **Kwaliteitsimpuls en schouw buitensportaccommodaties**

Van 2008 tot 2011 hebben wij in opdracht van de gemeente door Hacron een kwaliteitsimpuls uit laten voeren bij de buitensportaccommodaties waarvoor de gemeente het beheer en onderhoud heeft. Ter beeldvorming: dit betekende een extra investering van € 100.000,--. Deze kwaliteitsimpuls liep synchroon met de invoering van de nieuwe huurtarieven. Om naar de toekomst toe de kwaliteit van de gemeentelijke sportvelden te waarborgen hebben wij besloten om na afronding van de kwaliteitsimpuls een schouw uit te voeren om te bezien of de ingezette kwaliteitsimpuls afdoende is geweest. Die schouw, die in het voorjaar van 2011 is uitgevoerd, liet geen verrassingen zien. De conclusie van het rapport is dat een adequate planning en het opvolgen van advies voor de nabije toekomst resulteert in een optimalisatie van de samenwerking en de kwaliteit van de velden. Vervolgens is er een nieuwe overeenkomst voor de buitensportcomplexen afgesloten met de Hacron. Het huidige contract loopt tot eind 2017. Waar tot 2012 gewerkt is met een frequentiebestek, wordt er vanaf 2012 gewerkt met een beeldbestek. Bij werkzaamheden in de buitenruimte komt het gebruik van beeldbestekken steeds vaker voor als vervanging van of naast het frequentiebestek. Het beeldbestek beoordeelt het werk op basis van de beeldkwaliteit, terwijl het frequentiebestek beoordeelt op de hoeveelheid geleverd werk. Het grote voordeel van het werken met beeldbestekken is dat wij verzekerd zijn van een continue kwaliteit, waarbij actie wordt ondernomen waar en wanneer dat nodig is. In de overeenkomst is afgesproken dat het beeldkwaliteitsniveau van de buitensportaccommodaties varieert tussen A+ en B niveau. Uitgangspunt bij het onderhoud is dat sporttechnische aspecten (zoals de kwaliteit van de baan of grasmat) prioriteit krijgen (A+ niveau) boven de aanvullende randvoorwaarden zoals leunhekken, tegelpaden, ballenvangers en bosplantsoen (B-niveau). Door deze tweede kwaliteitsimpuls zijn de structurele budgetten voor onderhoud per sportcomplex verhoogd. Voor de periode tot 2016 was er geen noodzaak om structureel renovatief onderhoud in te plannen. In de sportnota is aangegeven dat wij naar de toekomst toe één keer in de vijf jaar naar aanleiding van een schouw bepalen welk renovatief onderhoud van de sportvelden en randvoorwaarden plaats moet vinden. Omdat het praktisch is de schouw uit te voeren aan het einde van de contractperiode, staat de volgende schouw voor 2017 gepland. Voor de schouw en eventuele gevolgen daarvan zijn op dit moment nog geen middelen opgenomen in de begroting.

Naast de hierboven genoemde kwaliteitsimpuls is de Atletiekbaan in Aalten gemoderniseerd. Er is met middelen van de gemeente een 4-laans 300 meter kunststof atletiekbaan, inclusief 6 sprintlanen, aangelegd op het complex van AVA '70. Dit is gebeurd ter vervanging van de in 1998 aangelegde asfalt 300-meterbaan. Door deze investering kan de sport op dit park beter beoefend worden.

- **Capaciteit buitensportaccommodaties**

In de sportnota staat dat wij voor wat de buitensport betreft van mening zijn dat de buitensportverenigingen met het aantal sportparken op dit moment voldoende worden bediend. Wel bekijken wij per sportpark samen met de gebruikers of de aanwezige velden of ruimte past bij de behoefte van de verenigingen en wordt meegewerkt aan het vinden van oplossingen indien dit niet het geval is. Wij gaan niet uit van vergroting van het aantal sportparken voor nieuwe gebruikers op korte termijn. In de afgelopen periode is op diverse geprivatiseerde complexen kunstgras aangelegd, wat capaciteitsverhogend werkt. Verder realiseert BOVO met provinciaal subsidie eind 2015 een beachvolleybalaccommodatie op Sportpark Zuid. Wij zijn naar aanleiding van dit initiatief met de betrokken partijen om tafel gegaan. AD heeft haar medewerking toegezegd en aangegeven hiervoor haar trainingsveld beschikbaar te stellen. Dit op voorwaarde dat een van de wedstrijd velden omgezet wordt in een verlicht trainingsveld. BOVO heeft aangegeven verantwoordelijk te willen zijn voor de financiering, aanleg en onderhoud van de beachvolleybalvelden en hiervoor een provinciaal subsidie in de wacht gesleept. AD investeert in de uitbreiding zodat er op de accommodatie ook beachsoccer gespeeld kan worden. Begin juli heeft de raad besloten om dit nieuwe initiatief te ondersteunen zodat na de zomer 2015 met de aanleg begonnen kan worden.

- **Privatisering sportcomplexen**

De afgelopen beleidsperiode heeft wederom een aantal sportverenigingen op eigen verzoek de keuze gemaakt om hun sportcomplex te privatiseren. Het betreft de volgende sportcomplexen:

2011: Sportpark 't Villekamp (AZSV)

2012: Tennispark De Rietstap

Het uitgangspunt bij privatiseringen van sportcomplexen is dat privatisering geen doel op zich is van de gemeente, maar indien het de wens is om te privatiseren, wij ons in zetten om dat mogelijk te maken binnen de gestelde kaders. Voor het inschatten van de gevolgen kunnen wij de huidige exploitatiegegevens aanleveren, maar de afweging moet door de privatiserende partij plaatsvinden. Wanneer verenigingen

sportcomplexen privatiseren, krijgen de privatiserende partijen een grote verantwoordelijkheid. In de afgelopen beleidsperiode is daarbij duidelijk geworden dat het belangrijk is dat de privatiserende partijen deze verantwoordelijkheid aan moeten kunnen en dat het van te voren niet altijd in te schatten is wat de exacte gevolgen, bijvoorbeeld op gebied van belastingplicht, zijn voor de privatiserende partij. Dit laatste is dan ook de reden dat een van de eerdere privatiseringen zich nog steeds in afrondende fase bevindt. In toekomstige privatiseringsprocessen is dit een belangrijk aandachtspunt omdat het wenselijk is dat de privatisering op het moment van het overmaken van de gemeentelijke privatiseringsbijdrage ook administratief afgehandeld is.

In aanvulling op de uitgangspunten in de sportnota hebben wij de afgelopen beleidsperiode het standpunt ingenomen dat sportparken alleen nog in zijn geheel geprivatiseerd kunnen worden. Dit heeft tot gevolg dat deelprivatisering, zoals eerder bij een veld van AZSV, niet meer mogelijk is. Verder hebben wij bij de privatisering van AZSV -in aanvulling op de beleidsuitgangspunten in de sportnota- besloten dat een privatisering ook voor de gemeente voordelen op moet leveren. Dit heeft tot gevolg dat de privatisering minimaal budgettair neutraal moet verlopen. De maximale bijdrage voor een privatisering wordt daarom voortaan als volgt berekend: Het verschil tussen de jaarlijkse lasten (o.a. onderhoud) en de jaarlijkse inkomsten (o.a. huur) van het park is gelijk aan de toekomstige rentelasten van de privatiseringsbijdrage in de begroting van de gemeente. Bij de privatiseringen tot nu toe is daarbij uitgegaan van een rentelast van 4%. (Een fictief rekenvoorbeeld is € 50.000 onderhoud – € 30.000 huur = jaarlijkse kosten voor de gemeente van 20.000, dit is 4% van de maximale bijdrage, deze is dan 500.000.)

Op basis van de algehele privatisering van AZSV heeft DZSV in 2012 -voordat de privatisering voor haar sportcomplex was afgerond- aangegeven dat zij een hogere privatiseringsbijdrage van de gemeente wilde hebben. Hierop is door de raad besloten de privatiseringsbijdrage via een herberekening op basis van onder meer de rentelasten in de gemeentebegroting te verhogen.

Verder zijn wij in de afgelopen periode met een andere buitensportvereniging in gesprek geweest over de mogelijkheid tot privatisering. Omdat in oriënterende gesprekken bleek dat het bedrag dat de vereniging nodig had voor privatisering en de maximale privatiseringsbijdrage van de gemeente te ver uit elkaar lagen, heeft deze vereniging geen verzoek tot privatisering ingediend.

- **Kwaliteit en capaciteit binnensportaccommodaties**

In de afgelopen beleidsperiode zijn de volgende sportzalen gerealiseerd:

- 2011: Gymnastieklokaal Duplo Dinxperlo (ter vervanging van gymzaal aan de Molenstraat)
- 2012 Aladnahal Aalten (renovatie en inrichten 1 zaaldeel met permanente turnvoorziening)
- 2014: 3^e zaaldeel Eurohal (nieuwbouw)
- 2014: Sportzaal Bredevoort (renovatie en uitbreiding)

Alle binnensportaccommodaties die wij verhuren zijn de afgelopen jaren vernieuwd of gerenoveerd. Hiermee is de kwaliteitsverbetering van onze binnensportaccommodaties afgerond. Voor al onze binnensportaccommodaties is de standaardinrichting voor bewegingsonderwijs en verenigingsgebruik in de afgelopen periode bepaald en vastgelegd. Voor het basisonderwijs zijn de KVLO-normen hierbij als uitgangspunt genomen. De standaardlijsten zijn gebaseerd op het hoofdgebruik van de accommodaties. Ook de procedures voor keuring, onderhoud, reparatie en vervanging van de sportinventaris zijn vastgelegd. Op basis hiervan en op basis van de technische kwaliteit in praktijk ramen wij vooruit de uitgaven voor investeringen in onderhoud en vervanging van de materialen met behulp van een meerjaren onderhoudsplan.

Met de uitbreiding van de Eurohal met een derde zaaldeel is de binnensportcapaciteit in onze gemeente toegenomen. De accommodaties voldoen weer aan de gestelde eisen voor gebruik van deze tijd. Wij kunnen hier de komende jaren prima mee vooruit.

- **Huurtarieven**

Met huidige huurtarievenbeleid is een goede balans tussen de tarieven van de buitensport en binnensport gerealiseerd. Omdat de kwaliteit van de accommodaties in de afgelopen periode is verbeterd, wordt niet uitgesloten dat wij de huurtarieven voor de sportverenigingen in de toekomst met meer dan de afgesproken index verhogen. Ondanks de kwaliteitsverbetering bij de accommodaties is een extra huurverhoging op dit moment nog niet aan de orde, mede omdat wij zien dat de (sport)verenigingen en beweegaanbieders onder druk staan door bevolkingskrimp en andere maatschappelijke veranderingen.

- **Huurcontracten buitensportaccommodaties**

In de afgelopen periode is met de update van de huurcontracten van de niet geprivatiseerde buitensportaccommodaties gestart. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden en er zijn nieuwe conceptcontracten opgesteld, waarin de actuele afspraken zijn vastgelegd. Vervolgens worden deze conceptcontracten met de betrokken besturen individueel doorgesproken. In de tweede helft van 2015 wordt dit verder opgepakt.

- **Andere huurconstructies dan geregeld in nota huurtarieven in de sport**

De kaders voor de huurtarieven zijn in de nota "Huurtarieven in de sport" vastgelegd. Huurconstructies van ijsbanen en de paardensportvereniging in Aalten vielen buiten deze nota, omdat hier sprake is van situaties die niet zomaar onder het huurtarievenbeleid te passen zijn. De insteek is om de aanpassing van de huurtarieven van deze accommodaties op het moment dat er natuurlijke ontwikkelingen zijn mee te nemen. Uiteraard met als basis het vastgestelde huurtarievenbeleid en privatiseringsbeleid. Deze natuurlijke ontwikkelingen hebben zich de afgelopen beleidsperiode niet voorgedaan. In gesprekken is deze insteek wel naar de betreffende verenigingen uitgedragen.

Daarnaast wordt vanaf 2015 een gedeelte van de Aladnahal permanent verhuurd aan gymnastiekvereniging Athos. Het gaat om een van de zaaldelen -het permanente turngedeelte- een danszaal en een verenigingsruimte. Bij het opstellen van het contract hiervoor is de nota "Huurtarieven in de sport" uitgangspunt geweest.

- **Privatisering zwembaden**

In het kader van de gezondmakingsoperatie, die naar aanleiding van de herindeling is uitgevoerd, is een structurele bezuinigingstaakstelling van €70.000,- opgelegd op de jaarlijkse exploitatie van zwembad 't Walfort. Deze gezondmakingsoperatie vormde aanleiding om kritisch te kijken naar de toekomst van onze zwembaden. Hiertoe is door een tweetal externe adviseurs in 2009 een onderzoek naar de toekomst van 't Walfort uitgevoerd. Op basis van de opgelegde bezuinigingstaakstelling en het door AGS uitgevoerde onderzoek is in 2009 besloten de liggende exploitatie-, huur- en subsidieovereenkomsten met Optisport op te zeggen en een andere weg in te slaan. Op 10 juli 2012 hebben wij een besluit met grote maatschappelijke impact genomen op gebied van de exploitatie van de twee zwembaden in onze gemeente. Na een uitgebreide –tweede- aanbestedingsprocedure hebben wij namelijk besloten om de exploitatie van zwembad 't Walfort en zwembad het Blauwe Meer vanaf 2013 te gunnen aan de ConeGroup BV. Dit betekent concreet dat:

- De exploitant de komende 20 jaar tenminste het maatschappelijk pakket aanbiedt. Wij kopen dit de komende 20 jaar bij de exploitant in tegen een vaste prijs, die jaarlijks geïndexeerd wordt. In het maatschappelijk pakket zijn het aantal openingsuren, beschikbaarheid voor verenigingen en scholen en de afspraken over de recreatieve tarieven en de tarieven voor scholen vastgelegd.
- De opstallen en ondergrond voor 20 jaar in erfpacht gegeven zijn.
- De exploitant de mogelijkheid krijgt om recreatiebassin en buitenbad van 't Walfort te sluiten c.q. een andere invulling te geven.
- De exploitant de mogelijkheid krijgt een commerciële functie toe te voegen die ondergeschikt is aan de hoofdfunctie bij 't Walfort.
- Het personeel werd overgenomen.

Met het inkopen van het maatschappelijk pakket blijft de maatschappelijke functie van onze zwembaden gewaarborgd, wat betekent dat onze inwoners de komende 20 jaar in Dinxperlo en in Aalten kunnen zwemmen. Daarbij mogen de toekomstige wijzigingen, zoals de toevoeging van een commerciële functie zoals de realisatie van een wellnessoord, de uitvoering van het maatschappelijk pakket niet hinderen. Verder hebben wij minimaal 2x per jaar evaluatiegesprekken met de exploitant over het verloop van de exploitatie. Ook is de exploitant verplicht jaarlijks een jaarverslag van het voorafgaande jaar met alle voor de gemeente relevante gegevens bij de gemeente aan te bieden. In de zomer van 2015 is het buitenbad van 't Walfort weer open gegaan. Op dit moment is de ConeGroup -die inmiddels NLG heet- druk bezig met het uitwerken met de plannen voor 't Walfort.

- **Realisatie openbare sportterreinen**

De multifunctionele sportkooi in Bredevoort is inmiddels gerealiseerd met een beperkte eenmalige bijdrage van ons als gemeente. De bijdrage is gebaseerd op het weer in goede staat brengen van het door werkzaamheden beschadigde trapveldje en het onderhoud voor de komende jaren. De grond is met recht van opstal aan een stichting overgedragen. Ook in Dinxperlo is er in de afgelopen periode een multifunctioneel sportveld gerealiseerd. Op deze velden kunnen meerdere spellen worden gespeeld zoals

voetbal en basketbal. Ook is er in de afgelopen periode een openbaar beachvolleybalveldje bij de Eurohal gerealiseerd, dat geadopteerd is door de exploitant van Sportcafé de Peppel. Verder heeft Stichting Marga Klompé bij locatie Beth San een openbare beweegtuin gerealiseerd. Dit zijn hoofdzakelijk particuliere initiatieven en wat betreft beheer en onderhoud liggen deze dan ook bij de betreffende particulieren/stichtingen. Wij willen eventuele vervolgaanvragen op een zelfde wijze tegemoet treden. Andere opties staan vermeld bij het speelvoorzieningenbeleid. Een actuele aanvraag is die voor de realisatie van een Calisthenics park, waar voor de calisthenicstoestellen een bijdrage is verstrekt uit het Naaberfonds en die verder wordt opgepakt vanuit het speelvoorzieningenbeleid.

- **Sport Accommodatie Monitor**

De Sport Accommodatie Monitor (SAM) is in 2014 uitgerold over de regio Achterhoek. De informatie uit de SAM over de publieke en private binnen- en buitensportaccommodaties dient als onderlegger om keuzes te kunnen maken over het gewenste voorzieningenniveau in de toekomst. De informatie is verzameld door het opvragen van informatie uit verschillende databestanden en navraag bij de eigenaren en beheerders van de sportaccommodaties. Daarnaast is er brononderzoek gedaan naar trends en ontwikkelingen. Aalten heeft 36 sportaccommodaties, waarvan 14 binnensportaccommodaties, 19 buitensportaccommodaties en 2 zwemvoorzieningen. (Eerder waren dit er drie, maar het zorgbad van Estinea heeft in 2014 haar deuren gesloten.). Lang niet al deze accommodaties zijn in beheer of eigendom van de gemeente. Als we kijken naar het eigenaarschap van de accommodaties in de Achterhoek, dan is de gemeente met name eigenaar van de binnensportaccommodaties. Bij de buitensport ligt met name het recht van opstal veelal bij verenigingen of stichtingen. Wat betreft het bouwjaar van de accommodaties valt op dat een groot deel van de accommodaties in de Achterhoek voor 1980 gebouwd is en tussentijds niet gerenoveerd is. In onze gemeente hebben de renovaties van gemeentelijke accommodaties al wel plaatsgevonden. Daarnaast worden accommodaties nog maar weinig multifunctioneel gebruikt (meerdere sectoren in een gebouw) en zijn er op het gebied van duurzaamheid en het bereiken van energieneutraliteit nog slagen te maken. De belangrijkste adviezen op basis van de verkregen informatie over de binnen- en buitensportaccommodaties in de regio Achterhoek zijn:

- Ontwikkel als regio een langetermijnvisie (tot en met 2040) op het gewenste voorzieningenniveau;
- Bepaal het voorzieningenniveau niet op kwantiteit maar op kwaliteit;
- Kijk over gemeentegrenzen heen, werk samen met andere gemeenten binnen (en soms buiten) de regio en stimuleer samenwerking tussen verenigingen;
- Zorg voor een goede informatiepositie om te voorkomen dat keuzes op emotie worden gemaakt. De inhoud gaat voor de vorm;
- Informeer alle partijen die te maken hebben met de voorzieningen (burgers, verenigingen, stichtingen) over de gevolgen van de trends en ontwikkelingen;
- Stimuleer en ondersteun verenigingen om te versterken zodat zij beter in kunnen spelen op de toekomst en een ledenafname op te kunnen vangen;
- Stimuleer het multifunctionele gebruik van accommodaties.

2.2.4 Verenigingsondersteuning

In de sportnota wordt aangegeven dat wij verenigingen toerusten via welzijnsinstellingen en projectspecifieke ondersteuning. Daarnaast heeft de Sportraad Gemeente Aalten deze taak in de afgelopen periode ook voor een gedeelte opgepakt. De sportraad had een belangrijke signaalfunctie en verzorgde ook informatieavonden waarbij sportpartners met elkaar in contact worden gebracht en worden geïnformeerd over maatschappelijke trends en topics. Ook het project "Scholder en Scholder" is ingezet in het kader van verenigingsondersteuning. In dit project wordt samen met verenigingen gezocht naar goede antwoorden om verenigingen levensvatbaar te houden en tevens een rol te laten spelen op het gebied van maatschappelijke taken. (zie ook 2.2.2, Scholder an Scholder).

Verder konden verenigingen en sportpartners de afgelopen jaren gebruik maken van vrijwilligerswerk in het kader van de maatschappelijke stage (MaS), maar sinds het wegvallen van de verplichte MaS en de financiering daarvan per 1 januari 2015 staat deze activiteit onder druk. De ervaring is dat van de jongeren die via school (de MaS) in contact zijn gekomen met het vrijwilligerswerk, een derde aangeeft nog steeds vrijwilligerswerk te doen of van plan is om te gaan doen. Ondanks de onzeker situatie over de toekomst van de MaS zijn de VO-scholen in de gemeente Aalten en de gemeente Aalten bereid om ook na 2014 door te gaan met het stimuleren van het vrijwilligerswerk onder de Aaltense leerlingen. Op basis van een pilot gaan de VO-scholen in de gemeente Aalten en de gemeente Aalten voor de jaren 2015 en 2016 de (vrijwillige) MaS voortzetten. Na 2016 wordt geëvalueerd wat de resultaten zijn van het voortzetten van de 'vrijwillige' MaS. Ook gaan we onderzoeken hoe we na 2016 verder gaan met het stimuleren van vrijwilligerswerk onder jongeren.

2.2.5 Topsport

Het ondersteunen van talenten is in regionaal verband veel ter sprake geweest in de afgelopen periode. In de sportnota wordt aangegeven dat de prestatie bij sport voor ons niet voorop staat en wij het standpunt hebben dat iedere sportvereniging zijn eigen financiële middelen moet afstemmen op het niveau waarop men wenst te sporten en dat dit niet ten koste zal gaan van het gemeenschapsgeld. Dit geldt ook voor individuele sporters die topsport beoefenen. Daarom zien wij geen redenen om aan ondersteuningsprogramma's voor talenten en topsport, die niet van betekenis zijn voor onze leefomgeving of de breedtesport, deel te nemen.

3.TRENDS, BOVENLOKALE, LOKALE BELEIDSKADERS EN SPORT

3.1 Trends

Verschillende ontwikkelingen zijn van grote invloed op de positie van sport in de samenleving. Overheden anticiperen hierop. Ook het bedrijfsleven en de civil society bewegen mee. Het is belangrijk om bij het maken en aanpassen van beleid bewust te zijn van de trends in onze maatschappij.

- **Veranderende bevolkingssamenstelling**

De bevolkingssamenstelling van de Achterhoek verandert. Er is sprake van een afname van het absoluut aantal inwoners. Daarnaast is er sprake van ontgroening (minder jongeren) en vergrijzing (meer ouderen), een verandering die een grote uitdaging met zich meeneemt.

Sport kan prima ingezet worden als katalysator. Ouderen blijven door sport en bewegen vitaal. Vitale ouderen hoeven vervolgens minder een beroep te doen op hun netwerk en op de overheid en kunnen lang actief blijven binnen de civil society. Vitale jongeren kunnen door sport en bewegen beter omgaan met stress, werkdruk en de zorg voor de omgeving. Om onze gemeente aantrekkelijk te houden voor jongeren is het belangrijk dat er een goede sportinfrastructuur ligt. Het is ook belangrijk dat ouderen blijven sporten ter voorkoming van een sociaal isolement. Maar ouderen stellen andere eisen aan sport en bewegen dan jongeren. Zij sporten vaak minder in verenigingsverband en meer in de openbare ruimte. Door actief in te zetten op deze andere behoefte kunnen ook veel ouderen de fitnorm halen. Ook is het inzetten op efficiënt en multifunctionaliteit van accommodaties van groot belang. Door verschillende sporten te faciliteren en gebruik te maken van het volume van de regio kan een grote groep verschillende sporters bediend worden.

- **Veranderende maatschappij**

Na de industriële revolutie hebben we te maken met de digitale revolutie. Wereldwijd zijn er meer smartphones, laptops en tablet-computers dan er mensen zijn. De digitale revolutie verandert de wereld. In de nieuwe maatschappij is delen belangrijk, maar iets afgeven doen we liever niet. De maatschappij is sneller en draait 24/7. Werk en privé zijn niet meer gescheiden, hiërarchie is niet belangrijk meer, netwerken des te meer. Ook geld is niet belangrijk, maar tijd wel; je moet kunnen kiezen. De dominantie van de oude structuren om zaken op te lossen neemt af. Er worden vaker “snelle acties voor een concreet doel” op internet georganiseerd dan een nieuwe stichting of vereniging opgericht. Verbonden zijn aan een organisatie voor de langere termijn en de verantwoordelijkheid voor de organisatie nemen neemt af. Verder staan sportverenigingen meer onder druk op gebied van onder andere ledenaantallen, kaderproblematiek en financiën. In het overheidsbeleid komt steeds meer naar voren dat activiteiten voor de samenleving voortkomen uit de civil society en daar ook worden uitgevoerd. Dat stelt ons voor een uitdaging om het zelforganiserend vermogen van de burgers te optimaliseren en burgers te helpen de oplossing zelf te vinden en hun daarin waar nodig te faciliteren.

- **Sociaal domein**

Gemeenten zijn vanaf 2014 en 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen (Jeugdwet, Participatiewet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)). Een deel van deze taken hadden wij al, een deel hebben wij overgenomen van de Rijksoverheid. In de volksmond heet dit ‘de drie decentralisaties’ (3D’s) of transities. Dat betekent dat de gemeenten een groter en zwaarder takenpakket hebben gekregen. De achterliggende gedachte is dat wij dicht bij de inwoners staan en dat wij daardoor weten waar knelpunten liggen en hoe die kunnen worden opgelost. Zodat wij met partijen samen kunnen werken aan een gezonde en veilige omgeving. Sport en bewegen kunnen hier een belangrijke rol in spelen.

De eigen kracht van inwoners wordt, in toenemende mate, een belangrijke factor. Dat geldt voor bijvoorbeeld het verkrijgen van voorzieningen vanuit de Wmo, maar net zo goed voor zelfredzaamheid van sportverenigingen en hun leden. Door meer gebruik te maken van de eigen kracht van mensen, en vooral ook door de juiste mensen op de juiste plek in te zetten, ontstaat een versterkende werking van zelfredzaamheid van de samenleving.

Sportverenigingen nemen een sterke positie in binnen de samenleving. Mensen met verschillende achtergronden komen er samen om te ontspannen of juist prestaties neer te zetten. De kwaliteit van vrijwilligers wordt benut en de motivatie van leden is intrinsiek. Sportverenigingen dragen bij aan een goede en veilige sfeer in de wijk of dorp en bevorderen een gezonde leefstijl en hebben geen commerciële inslag. Van deze kernkwaliteiten kan nog veel meer gebruik gemaakt worden. Voorwaarde hierbij is dat ook verenigingen gebruik (kunnen) maken van hun eigen kracht. De terugtrekkende overheid stimuleert deze eigen kracht door wel te faciliteren.

3.2 Bovenlokale beleidskaders

3.2.1 Rijksoverheid

Sporten en bewegen zijn goed voor de lichamelijke en mentale gezondheid en de sociale contacten. Maar er zijn nog te weinig mensen die genoeg bewegen of sporten. De Rijksoverheid wil mensen stimuleren meer te sporten en bewegen. Zij wil een sportieve samenleving waarin iedereen ervoor kan kiezen om actief en gezond te leven. Het Rijk heeft extra aandacht voor een gezonde leefstijl van kinderen, onder meer via de “Onderwijsagenda Sport, Bewegen en Gezonde Leefstijl”. En voor kinderen die opgroeien in gezinnen met lage inkomens. De Rijksoverheid wil ervoor zorgen dat de gezonde keuze ook een gemakkelijke keuze wordt. Bijvoorbeeld doordat er een sportveld in de buurt is. Of omdat sport makkelijk te combineren is met werk of school. Via “Sport en bewegen in de buurt” wil de Rijksoverheid dit doel bereiken. Belangrijke maatregelen vanuit de Rijksoverheid zijn:

- **Brede impuls combinatiefuncties (voorheen impuls brede scholen sport en cultuur)**

Sinds 2008 kunnen een olopend aantal gemeenten via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds combinatiefuncties realiseren in het kader van de “Impuls brede scholen, sport en cultuur”. Vanaf 2012 heeft deze regeling de “Brede impuls combinatiefuncties” vanwege de uitbreiding met buurtsportcoaches. In het kader van de impuls kunnen zowel combinatiefuncties voor onderwijs sport en cultuur worden ingezet als specifieke combinatiefuncties, zijnde buurtsportcoaches, die een verbinding leggen tussen sport- en beweegaanbieders, scholen zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven. Deze buurtsportcoaches zijn een belangrijk onderdeel van het programma Sport en Bewegen in de buurt, dat moet leiden tot meer sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl. De termen combinatiefunctionaris en buurtsportcoach worden nu al naar gelang de praktische inzet door elkaar gebruikt. Om combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches aan te stellen, kunnen gemeenten geld van het Rijk krijgen. Daarbij stelt het Rijk dat, als je er lokaal belang bij hebt, je er ook aan mee moet betalen: cofinanciering. Deze cofinanciering kan van gemeenten komen, maar ook van het bedrijfsleven, verenigingen, stichtingen, scholen en bijvoorbeeld zorgverzekeraars. De gemeente is de verantwoordelijke partij om de 60% cofinanciering te realiseren. Het is een structurele regeling, wat inhoudt dat het geld gereserveerd staat voor een lengte van jaren. Het vrijgeven van dat bedrag is afhankelijk van de jaarlijkse goedkeuring van de Rijksbegroting. In 2014, deden op 15 gemeenten na, alle gemeenten mee. In totaal zijn er eind 2014 2.852 buurtsportcoaches (omgerekend naar voltijdbanen) Sportorganisaties waarbij een buurtsportcoach betrokken is, merken een sterke toename in het aanbod van sport- en beweegactiviteiten. In augustus werd door het landelijk projectbureau aangegeven dat 2016 waarschijnlijk het laatste jaar is dat nieuwe gemeenten deel kunnen nemen aan de regeling. Als die wens bestaat moet vóór 15 oktober 2015 een deelnameverklaring door het college getekend worden.

- **Sportimpuls**

Daarnaast is er de subsidie “Sportimpuls”, die bedoeld is om activiteiten op te zetten voor mensen die niet of nauwelijks sporten. Sportverenigingen, fitnesscentra en andere sportaanbieders kunnen subsidie aanvragen. Voorwaarde is dat ze samenwerken met partijen in de buurt, bijvoorbeeld met scholen, zorginstellingen, de kinderopvang of het bedrijfsleven. Er zijn 3 verschillende “Sportimpulsen”: voor iedereen die nog onvoldoende sport en beweegt, voor kinderen met overgewicht en voor jeugd in lage inkomensbuurten. De subsidie wordt maximaal 2 jaar verstrekt. Daarna is het de bedoeling dat de sportactiviteiten doorgaan zonder subsidie. Door de subsidie “Sportimpuls” werken sportverenigingen en beweegaanbieders steeds meer en intensiever samen met andere organisaties zoals scholen, wijk- en welzijnsorganisaties en buitenschoolse opvang.

3.2.2 Provincie Gelderland

Om Gelderland nóg gezonder, vitaler en aantrekkelijker te maken investeert de provincie Gelderland met haar partners in sport. Zowel in breedtesport als in talenten en topsport. Maar ook in ruimtelijke kwaliteiten en om de economische impact te vergroten. Sporten is niet alleen leuk en gezellig, maar vermindert ook overgewicht. Daarom besteedt de provincie extra aandacht aan groepen die nu nog weinig sporten, want bewegen bevordert de gezondheid en vermindert de zorgkosten op langere termijn. Een van de voorwaarden om gebruik te kunnen maken van steun van de provincie is de samenwerking met andere gemeenten.

Op 29 september 2015 is door het College van Gedeputeerde Staten het nieuwe “Programma Gelderland Sport! 2016-2019” vastgesteld. Hierin staat dat de provincie Gelderland zich de komende jaren nog verder wil ontwikkelen naar een sportprovincie. Zij zetten zich in via drie pijlers:

1. De economische kracht van sport
De komende vier jaar wil de provincie ongeveer 80 grote sportevenementen naar Gelderland halen
2. De maatschappelijke kracht van sport
De provincie wil de sportverenigingen stimuleren om een brede maatschappelijke functie vervullen en zich te ontwikkelen tot een open club.
3. De sportieve kracht van excellente prestaties.

De komende periode kunnen sportalenten rekenen op steun van de provincie, door bijvoorbeeld het mogelijk te maken om school en topsport met elkaar te combineren.

Na instemming van Provinciale Staten op 11 november wordt het programma definitief.

3.2.3 Achterhoek in Beweging

De Achterhoek ziet sport als de motor voor een vitale bevolking en een levendige regio. In de afgelopen jaren is door de acht Achterhoekse gemeenten intensief samengewerkt op meerdere fronten op het brede gebied van sport en bewegen. Meerdere malen per jaar komen de wethouders sport van de deelnemende gemeenten bij elkaar om actuele onderwerpen te bespreken, af te stemmen en hierin samen te werken. De agenda wordt ambtelijk voorbereid. Van kennis van de situaties in de buurgemeenten tot verdeling van taken op deelgebieden en het gezamenlijk aanvragen van projecten en interventies in samenspraak met de provincie Gelderland. Door deze nauwe en intensieve samenwerking zijn hechte banden tussen de provincie en de Achterhoekse gemeenten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) opgebouwd. De kennisdeling tussen gemeenten is gestimuleerd de Gelderse Sport Federatie.

De samenwerking tussen al deze partijen kan succesvol genoemd worden en heeft tot diverse mooie resultaten geleid, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van het project "Scholder an Scholder". Er is in toenemende mate sprake van synergie en meerwaarde door samenwerking. Basis van de samenwerking is het door de colleges vastgestelde sportkader "Vitale Achterhoek 2011-2014" waarin de brede ambities voor sport en bewegen van de Achterhoekse gemeenten zijn benoemd.

Op hoofdlijnen is het volgende tweespor(t)enbeleid gevolgd.

1. Inventarisatie van de mogelijke samenwerkingspartners en 'grote thema's' met een sportrelatie. Denk hierbij aan de drie decentralisaties en mogelijke PPS constructies. Dit betreft de opmaat om een lange termijn visie en organisatiestructuur te ontwikkelen voor implementatie en een efficiënte werkwijze.
2. Uitvoering van concrete projecten en quick wins op de korte termijn.

De website www.achterhoekinbeweging.nl wordt gebruikt als nieuwssite waar al het nieuws en achtergrondinformatie over sport en bewegen in de Achterhoek wordt verzameld en verspreid. De komende periode gaan wij met de andere gemeenten bepalen welk ambitieniveau de regionale samenwerking heeft.

3.3 Lokale beleidskaders

Sport en bewegen is een beleidsterrein waaraan de gemeenten volstrekt autonoom, zonder nadere wet- en regelgeving, inhoud kunnen en mogen geven. Dat betekent dat er enerzijds ruimte is voor creatieve en innovatieve plannen en activiteiten. Anderzijds kunnen gemeenten ook andere prioriteiten stellen en dit beleidsterrein grotendeels laten liggen. Wij voeren een sport- en beweegbeleid en zijn verantwoordelijk voor de gemeentelijke sportaccommodaties. Dit sportbeleid raakt ook andere beleidsterreinen, zoals onderwijs, welzijn, recreatie, jeugd, gezondheid en ruimtelijke ordening en speelvoorzieningen. In deze paragraaf staan de belangrijkste beleidsontwikkelingen die het sportbeleid raken vermeld.

• Subsidiebeleid

In september 2015 zijn de "Subsidiebeleidsregels Welzijn Gemeente Aalten" voor de nieuwe periode 2015-2018 vastgesteld. In deze subsidiebeleidsregels komen de subsidiemogelijkheden voor verenigingen aan de orde. De nieuwe subsidiebeleidsregels komen grotendeels overeen met bestaand beleid. Ten opzichte van de subsidiebeleidsregels 2011-2014 zijn de nieuwe subsidiebeleidsregels in haar geheel geactualiseerd (met tussentijdse beleidswijzigingen) en aangepast aan de huidige tijd/realiteit. De ervaringen met de nieuwe subsidie systematiek over de afgelopen vier jaar geven geen aanleiding om dit algemene richtinggevende kader en het gevoerde beleid substantieel te wijzigen. De nieuwe beleidsregels zijn dan ook gebaseerd op reeds bestaand beleid zoals deze momenteel van toepassing is.

De volgende wijzigingen op gebied van sport zijn wel doorgevoerd :

- Er wordt gekozen voor een nieuwe benaming voor de huidige waarderingssubsidie omdat in de praktijk bleek dat het niet verstrekken van een dergelijke subsidie aan een vereniging de indruk kan wekken dat er vanuit de gemeente geen waardering is voor de betreffende vereniging. Om deze koppeling te voor komen is besloten om in de nieuwe verordening de term organisatiesubsidie te gebruiken als gelijkwaardige vervanger voor de term waarderingssubsidie.
- Het beleidsterrein "sportaccommodaties" is uit de subsidiebeleidsregels gehaald. De redenen hiervoor zijn dat per 1 januari 2013 de exploitatie van zwembad 't Walfort en zwembad Het Blauwe Meer via een openbare aanbesteding is gegund aan ConeGroup BV. Verder is per 1 januari 2012 de subsidierelatie met de Sport- en Recreatiestichting Dinxperlo is beëindigd en zijn onze financiële bijdragen aan onderwijsorganisaties ter vergoeding van het door hun verzorgde beheer van een sportaccommodatie

voor verenigingen uit de subsidiebeleidsregels gehaald omdat zij formeel niet voldoen aan de definitie van een subsidie. Het betreft hier immers privaatrecht.

- Hengelsportverenigingen zijn met een ander bedrag opgenomen in de subsidiebeleidsregels. Zij hebben, doordat zij vanaf 2013 volwaardig lid zijn van de NOC*NSF en vissen daarmee een landelijke erkende officiële tak van sport is, voortaan recht op een organisatiesubsidie van € 250,-- en een bedrag van € 5,-- per jeugdlid.

In 2015 hebben wij het Naoberfonds ingesteld. Doel van het Naoberfonds is het faciliteren, stimuleren en/of ondersteunen van vrijwilligersinitiatieven die gericht zijn op het ondersteunen van inwoners van de gemeente Aalten, waardoor inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam kunnen zijn, in hun eigen wijk, dorp of stad kunnen blijven wonen en/of deel kunnen nemen in de maatschappij. Hier kunnen ook initiatieven op gebied van sport en bewegen onder vallen. In het kader van het Naoberfonds is een bijdrage toegezegd aan het initiatief om een calisthenicstoestel te plaatsen.

• **Beleid ten gevolge van demografische effectrapportage**

Na het vaststellen van de sportnota hebben wij in 2011 de “Demografisch Effect Rapportage” (DER) opgesteld. In deze nota is beoordeeld wat de bevolkingsontwikkeling (met name vergrijzing) op de lange termijn voor effecten gaat hebben op de gemeentelijke beleidsvelden. Op sommige beleidsvelden kan er zeer veel effect gaan ontstaan en is het nodig om daarop alvast voor te sorteren en beleid aan te passen. In de DER is een aantal zaken op gebied van sport opgenomen, die nog niet concreet in de sportnota stonden. In de DER staat opgenomen dat we deze raadstermijn nadrukkelijk bekijken of het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties verder geïntensiveerd kan worden. Dit is nodig om voldoende draagvlak voor een voorziening te waarborgen. Het doel is om te komen tot clustering in kernen en intergemeentelijke clustering. Wij geven daar uitvoering aan door uit te gaan van de bestaande accommodaties. Het samengaan of multifunctioneel gebruik is een proces wat je vaak niet af kan dwingen omdat in een aantal gevallen de sportaccommodaties niet van ons zijn maar van private partijen. In die gevallen moet de wens om multifunctioneel te gebruiken en eventueel te fuseren van onderaf ontstaan. Ten eerste informeren wij onze (sport)partners regelmatig over de op handen zijnde bevolkingssamenstelling binnen onze gemeente: krimp en vergrijzing. Verder monitoren wij het gebruik van onze eigen accommodaties. Wanneer er ontwikkelingen zijn gaan wij waar mogelijk functies en voorzieningen combineren. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de leefbaarheid in de verschillende kernen. Deze leefbaarheid staat namelijk in een aantal gevallen haaks op de mogelijkheid tot efficiënt gebruik. Ook willen wij waar dat mogelijk is samenwerking met en tussen private partijen stimuleren en monitoren.

Verder staat in de DER vermeld dat de sportraad onder andere de sportparticipatie in Aalten naar sportsoort en diverse sportvoorzieningen structureel monitoort. De gemeente en de sportraad hebben onlangs in goed overleg besloten dat de sportraad in deze vorm eind 2015 ophoudt te bestaan en in de uitgangspunten van de sportnota stond de taak om voorzieningen te monitoren nog niet genoemd. (Meer over de sportraad in paragraaf 2.2.1) Er zal een andere manier gezocht moeten worden om de sportparticipatie in de toekomst te monitoren.

• **Inrichting openbare ruimte voor sport- en bewegen**

In juni 2015 is de beleidsnota “Vrijtijdseconomie” door de gemeenteraad vastgesteld. Eén van de doelen die hierin voor de komende periode zijn gesteld is ‘bijdragen aan gezond leven door o.a. impulsen aan fietsen/wandelen’. Vanuit het besef dat –vergrijzende- inwoners met name in hun nabije omgeving recreëren, doen wij dit niet alleen voor de toerist maar nadrukkelijk ook voor de eigen inwoners en is een blijvende impuls nodig. Het aanwezige aanbod voldoet grotendeels in de behoefte maar kan altijd beter ingericht en benut worden. Denk aan het verbreden van paden, versterken en verknopen van gebieden en toch het toevoegen van nieuwe paden daar waar zich kansen voordoen, bijvoorbeeld langs watergangen van het Waterschap. Via onze bijdrage aan Stichting Achterhoek Toerisme (onderdeel Routebureau) zijn wij verzekerd van doorontwikkeling van en onderhoud/beheer van regionale routestructuren en de promotie en vermarkting ervan, zowel regionaal als lokaal.

• **Speelvoorzieningenbeleid en sport en bewegen**

Op 18 februari 2014 is de nota “Speelvoorzieningen & Ontmoeting” in de raad vastgesteld. Hierin wordt het beleid voor de komende jaren vastgelegd inzake speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Met deze nota wordt er geleidelijk gewerkt naar minder speellocaties, maar wel locaties die gevarieerder zijn en meer ruimte bieden voor de ontmoeting voor jong en oud. In de nota wordt rekening gehouden met risico's, onderhoudskosten en de noodzaak van speelvoorzieningen. Verder komt in de nota naar voren dat voorzieningen moeten aansluiten bij de tijdsgeest en wensen van de gebruikers. Bij renovatie of realisatie van

nieuwe en dan vooral van de grote speelvoorzieningen wordt afhankelijk van budgetten hierop in gespeeld. Op dit moment zijn de trends:

- natuurspeelplaatsen voor kinderen
- de digitale wereld waardoor speeltoestellen uitgerust worden met applicaties
- panna, een variant op voetbal,
- buiten sporten zonder gebruik te maken van toestellen, maar van (semi) natuurlijke elementen.

Hoewel deze nota in eerste instantie gericht is op de jeugd tot en met 18 jaar, spelen de volwassenen ook een rol in de speelgelegenheden. De rol van volwassenen is vaak passief, maar er zijn ook ontwikkelingen om bijvoorbeeld senioren in de buitenruimte te laten spelen/sporten door middel van speciale speeltoestellen (zoals fitnessstoestellen en beweegtuinen). Hiermee kun je voor zowel senioren als jongeren een mooie gelegenheid bieden om elkaar te ontmoeten. Verder is het voor de volwassenen ook interessant om zelf een spel te kunnen spelen zoals jeu de boules of tafeltennis, ook wanneer zij niet met kinderen mee zijn. Wel kijken wij bij het plaatsen van voorzieningen voor volwassenen kritisch of er een (sterke) behoefte voor in de buurt aanwezig is en of de volwassenen in de buurt de locatie zelf willen beheren/adopter. Verder moeten de voorzieningen voor volwassenen ook veilig zijn voor kinderen wanneer ze op een speelplek van kinderen worden geplaatst. De budgetten van de speelvoorzieningen zijn specifiek gericht op kinderen. Wanneer na uitvoering van alle plannen budget over is, kan dit ingezet worden voor voorzieningen voor volwassenen. Het blijkt dat het sportbeleid en speelvoorzieningenbeleid elkaar steeds vaker raken of overlappen. Inmiddels hebben er oriënterende gesprekken plaatsgevonden met een inwoner die graag een openbaar Calisthenicspark wil realiseren in onze gemeente en voor de toestellen een bijdrage uit het Noaberfonds heeft gekregen.

• **Gezondheidsbeleid en sport en bewegen**

Vanwege de groei en de vergrijzing van de bevolking, en de verwachte verdere toename van mensen met overgewicht in de toekomst, verwacht het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een verdere toename van het aantal mensen met diabetes. Alleen al op basis van demografische ontwikkelingen zal het aantal diabeten in Nederland in de komende 20 jaar met ongeveer 30% stijgen. Daarom is preventie ten aanzien van diabetes een speerpunten ten aanzien van het landelijke gezondheidsbeleid. Steeds meer mensen in Nederland krijgen type 2 diabetes mellitus. Er is steeds meer bewijs dat de kans op het ontstaan van type 2 diabetes uitgesteld of voorkomen kan worden. Dit kan door gezond te eten en voldoende te bewegen. De gemeenten Aalten, Oude-IJsselstreek, Montferland en Doetinchem kiezen ervoor om het project "SLIMMER" vanaf 1 september 2015 t/m 1 september 2017 gezamenlijk in te zetten. Hiermee geven we invulling aan het voorkomen van diabetes als onderdeel van het lokaal gezondheidsbeleid. "SLIMMER" is een voedings- en beweegprogramma voor mensen met risico op diabetes type 2 in de leeftijd van 40 tot 70 jaar.

• **Toekomst**

Waar in de sportnota nog staat dat de gemeente Aalten een regiegemeente is, zijn wij bezig met het formuleren van een visie voor de toekomst. In deze visie komt te staan hoe we Aalten in 2025 zien en waar we voorzichtig naar toe gaan werken. Naar verwachting verbindt en faciliteert de gemeente Aalten inwoners en ondernemers bij kansrijke initiatieven en maakt deze initiatieven transparant. Maatschappelijke vraagstukken worden niet automatisch en volledig naar de gemeente toegetrokken, maar opgepakt door in overleg te treden met andere partijen en met hen tot een samenspel te komen. Wij doen dit vanuit het perspectief van een faciliterende gemeente. Uiteraard is de gemeente gemakkelijk benaderbaar en (digitaal) toegankelijk voor haar inwoners/ondernemers die een vraag hebben. Wij maken daarbij gebruik van moderne communicatiemiddelen. Vraagstukken worden uiteraard integraal behandeld. De gemeente Aalten zet in op slimme samenwerking met (maatschappelijke) partners die aantoonbare meerwaarde opleveren in continuïteit en/of kwaliteit en/of geld. Wij voeren de gemeentelijke taken uit met een slanke, efficiënte en doelgerichte organisatie. Daarmee streven wij naar lage gemeentelijke lasten voor de inwoners met een financieel gezonde begroting, zonder dat dit ten koste gaat van voorzieningen.

4. ALGEMENE VISIE SPORT 2016-2019 EN SPEERPUNTEN

4.1 Algemene visie sport 2016-2019

In de afgelopen periodes heeft het zwaartepunt van het sportbeleid voornamelijk op subsidies en accommodaties gelegen. Onze algemene visie op sport in Aalten voor de komende periode is dat wij willen investeren in een vitale gemeente, waarbij iedereen mee kan doen. Wij geloven dat het leven leuker en beter is als je in beweging kan komen. Sport is het hart van onze samenleving!

Uit de contacten met de Sportraad Gemeente Aalten en de sportpartners blijkt dat we het met elkaar eens zijn over het belang van sport en bewegen in onze gemeente. Dat belang zien wij in de ontwikkeling van kinderen, het actief houden van ouderen, in de samenwerking met sportpartners en de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de gemeente voor (nieuwe) inwoners en bedrijven. Wel bleek dat het lastig is om voor individuele sportpartners om zich in te zetten voor deze algemene doelstelling buiten hun eigen sportaanbod om. Hiervoor zet de sportraad zich tot eind 2015 in.

Op basis hiervan gaan wij door met het uitvoeren van het beleid zoals dit in de vorige sportnota stond, uiteraard met de nuances die in deze nieuwe sportnota gemaakt zijn. Verder vinden wij het van belang om de waarde van sport en bewegen nog meer te benutten voor onze gemeente. Daarom willen wij investeren in het stimuleren van een gezonde leefstijl, bewegen en sporten van onze inwoners en de samenwerking met en het betrekken van sportpartners bij ons beleid in een andere vorm organiseren.

Wij hebben daarom een aantal speerpunten uitgewerkt, waar wij in de komende periode samen met onze sportpartners op in willen zetten. Voor het in kaart brengen van deze speerpunten hebben we mede gebruik gemaakt van de expertise van onze sportraad en sportpartners middels een schriftelijke evaluatie van het sportbeleid die in het voorjaar van 2015 uitgezet is.

4.2 De sport vertegenwoordigd

Samen in gesprek met de sportpartners

Uit de evaluatie blijkt dat de verenigingen die gereageerd hebben graag gehoord willen worden, een vast aanspreekpunt binnen de gemeente willen hebben en een stuk interesse van de gemeente voor de vereniging willen ervaren. Doordat in de afgelopen periode de sportraad is gestart en wij de sportraad niet in de weg hebben wilden lopen is er blijkbaar een kans gemist. Wij willen de komende periode in overleg gaan met onze sportpartners om periodiek netwerkmomenten met sport en politiek/ambtenaren te organiseren en een denktank te formeren voor het sportbeleid. Op deze manier willen wij vorm geven aan de platformfunctie. Een voorbeeld van een onderwerp van gesprek is dan de vraag waar sportminnend Aalten nu echt behoefte aan heeft, want door de weinige reacties op de vraag om met ons het sportbeleid te evalueren is dat slechts van enkele sportpartners duidelijk geworden.

Onderbrengen taken sportraad

De sportraad en de gemeente hebben eind september 2015 besloten dat de Sportraad Gemeente Aalten in deze vorm met ingang van 2016 ophoudt te bestaan. (zie paragraaf 2.2.1) De evaluatie van het sportbeleid, die door de sportraad is uitgezet, leverde maar enkele reacties op. Uit de evaluatie blijkt bovendien dat niet alle sportpartners een meerwaarde voor de sportraad zien. Ook wordt de rol van de sportraad anders gezien dan dat hij nu wordt ingevuld. Het beeld is dat men graag een actieve sportraad, die activiteiten ontwikkelt en stimuleert en die als representant van de gemeentelijke sportverenigingen optreedt. Dit is meer een taak voor een professional in de vorm van bijvoorbeeld een combinatiefunctionaris of een lokale welzijnsinstelling. De sportraad ziet graag een professionele schakel tussen gemeente en het werkveld. Door het ophouden van de sportraad in deze vorm eind 2015 willen wij samen met onze sportpartners nadenken over wat er met de activiteiten en initiatieven van de sportraad moet gebeuren. Het gaat dan om de organisatie van de lokale nationale sportweek, het geven van lezingen en organiseren van netwerkmomenten, het organiseren van de (jaarlijkse) sportverkiezing, het participeren in sportstimuleringsprojecten en het vormen van een klankbord voor de gemeente. Het ligt niet in de lijn van de gemeente om deze organiserende taak over te nemen. Dit is echt iets wat vanuit de sportpartners opgepakt moet worden. Het budget voor de sportraad zit in 2016 nog in de begroting. In 2016 willen wij dit beschikbaar houden voor soortgelijke brede (niet individuele initiatieven) van onze sportpartners, waarin de gemeente een ondersteunende rol kan spelen. In de loop van 2016 moet blijken of de sportpartners deze taak oppakken en of dit een structureel budget moet worden.

4.3 Samenwerking Achterhoekse gemeenten op gebied van sport

De afgelopen jaren hebben de Achterhoekse gemeenten enthousiast gewerkt aan Achterhoek in Beweging. De bestuurders van de acht gemeenten zitten meerdere malen per jaar om tafel om actuele onderwerpen te bespreken en gezamenlijk hierin op te trekken. Er is een gezamenlijk sportkader geformuleerd en de eerste actiepunten daaruit zijn uitgevoerd. Er zijn verschillende successen geboekt ("Aangepast sporten", "actieve senioren", "Gezonde Jeugd", "Scholder an Scholder" en de start van de Nationale Sportweek.) Ook is de website www.achterhoekinbeweging.nl actief. Uit de evaluatie is gebleken dat deze samenwerking een grote meerwaarde heeft. Door de samenwerking hebben wij subsidie gekregen voor gezamenlijke projecten die wij gezamenlijk uitvoeren. Maar uit de evaluatie is ook gebleken dat de processen lang duren, voornamelijk vanwege tijdgebrek van de beleidsmedewerkers sport. Wij missen wij de slagkracht omdat er geen basisbudget is voor nieuwe activiteiten, zoals bijvoorbeeld de aftrap van de Nationale Sportweek. Om door te gaan op het huidige ambitieniveau, dat op zich bijzonder kansrijk is, is een meer structurele ondersteuning noodzakelijk. Op het moment van deze nota worden de ambities en deze optie verder uitgewerkt. Eind 2015 is het moment aangebroken om te besluiten op welke wijze wij met deze samenwerking door gaan. In november 2015 buigen de bestuurders van de acht Achterhoekse gemeenten zich over deze uitwerking en nemen zij een besluit om zich al dan niet hiervoor in te zetten.

4.4 Sport- en bewegestimulering

Sport inzetten door verbindingen te realiseren om gezondheidswinst te behalen en om stijging op de participatieladder te bewerkstelligen.

De afgelopen tijd is bij de decentralisaties voor ons als gemeente de hoogste prioriteit geweest om de zorg voor onze inwoners op een passende wijze te continueren. Daarbij richten wij ons met name op de curatieve kant. Sport en bewegen maken onderdeel uit van een gezonde leefstijl en bieden tal van mogelijkheden om onze inwoners te laten meedoen in de participatiesamenleving. In diverse onderzoeken naar de kosteneffectiviteit en gezondheidswinst wordt aangegeven dat de ongunstige ontwikkeling in beweeggedrag en overgewicht gedeeltelijk gekeerd kan worden door intensief interventiebeleid. In deze onderzoeken wordt geconcludeerd dat de kosten hoog zijn, maar dat de gezondheidswinst daar tegen op weegt. Feit blijft dat het lastig meetbaar is om per interventie de gezondheidswinst te bepalen en deze uit te drukken in geld. Wij willen eerst intern en vervolgens samen met onze (sport)partners in gesprek om te kijken op welke wijze sport en bewegen ingezet kan worden voor het voorkomen van een zorgvraag in de toekomst en wat hiervoor nodig is.

Daarnaast willen wij campagnes die gezondheidswinst actief naar onze inwoners en sportpartners uitdragen, zoals de net gestarte campagne www.warming-up.nl om sportblessures te voorkomen.

Onderzoeken mogelijkheden met onze (sport) partners voor invulling van combinatiefuncties

In oktober 2015 hebben wij het besluit genomen om vanaf 2016 deel te nemen aan de regeling combinatiefuncties en te gaan onderzoeken of 2,5 fte aan combinatiefuncties in onze gemeente wenselijk en realiseerbaar zijn. De redenen hiervoor zijn:

- 2016 is waarschijnlijk het laatste jaar dat wij in kunnen stappen.
- De financiering is inmiddels structureel opgenomen in de rijksbegroting. (Hoewel de Tweede Kamer ieder jaar bij het vaststellen van de begroting bepaalt of de middelen er ook daadwerkelijk zijn.)
- Wij hebben een (beperkt) aantal signalen uit het veld gehad, waarin aangegeven wordt dat wij als gemeente moeten onderzoeken of buurtsportcoaches voor onze gemeente van meerwaarde kunnen zijn. (De sportraad geeft dit ook in haar aanbevelingen aan.)
- Er geen nieuwe middelen ingezet hoeven te worden door de gemeente en eventuele cofinanciers, maar dat de cofinanciering ook kan bestaan uit ombuiging van bestaande middelen.
- Wij zijn een van de weinige gemeenten die nog niet meedoen.

Deelname vanaf 2016 houdt in dat de 2,5 fte aan combinatiefuncties pas eind 2016 ingezet moet zijn. Het rijk financiert 40% van de kosten van de combinatiefunctionarissen (€ 125.000). Door het inzetten van combinatiefuncties is het mogelijk om een meerwaarde te creëren ter versterking van het al door de gemeente ingezette beleid op gebied van gezondheid, sport, cultuur, jeugd en Wmo. De doelen van de impuls sluiten goed aan bij de ontwikkelingen in Aalten op verschillende beleidsterreinen. Hierdoor is het mogelijk meer tot lokaal maatwerk te komen en kansrijke verbindingen te leggen.

De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor het organiseren van de 60% cofinanciering. Ons doel is om door het ombuigen van bestaande projecten en activiteiten binnen de genoemde beleidsterreinen dan wel door financiering vanuit de maatschappelijke partners de cofinanciering te realiseren.

2016 wordt een voorbereidingsjaar. Voordat de eventuele inzet bepaald wordt, wordt in de eerste helft van 2016 eerst uitgebreid geïnventariseerd of en op welke plaatsen het inzetten van combinatiefunctionarissen wenselijk en haalbaar is. Naast mogelijkheden brengt deelname aan de regeling combinatiefuncties werk met zich mee voor het

ambtelijk apparaat en voor de sport- en cultuurpartners. Voor het proces denken wij dat het goed is om een kwartiermaker de opdracht te verlenen om de processtappen op te pakken. De kosten hiervoor kunnen in 2016 worden betaald uit de decentralisatie-uitkering. Daarnaast wordt een ambtelijk coördinator aangewezen.

Monitoren sportparticipatie

Het monitoren van sportparticipatie gaat plaatsvinden door de ledenaantallen die verenigingen opgeven bij hun aanvraag voor organisatiesubsidie eind 2015 te leggen naast de aanvragen van 5 jaar geleden. Wij zijn ons bewust dat dit een beperkt beeld geeft. De uitkomsten uit de Gelderse Sport Monitor die eind 2015 bekend worden willen wij hier naast leggen. Wij zijn benieuwd naar de resultaten, maar ons bewust dat dit geen volledig beeld geeft van de sportparticipatie. Het is ons streven om hier de komende periode een beter beeld van te krijgen door ook cijfers van de niet gesubsidieerde verenigingen en de niet georganiseerde sport hierbij te betrekken.

4.5 Sportaccommodaties

Inzetten monitoren gebruik (gemeentelijke) sportaccommodaties voor het bepalen van behoefte aan accommodaties

Op dit moment monitoren wij het gebruik van gemeentelijke binnensportaccommodaties (Aladnahl, gymzaal Dalweg, sportzaal Bredevoort, Eurohal en gymzaal Duplo) en proberen wij het gebruik te concentreren in onze belangrijkste sportaccommodaties. Wij merken dat het aantal uren dat de accommodaties verhuurd worden terugloopt. Ook constateren wij dat de avonduren tussen 20.00 en 22.00 uur het meest geliefd zijn. Dit zien wij met name in sportzalen die dichtbij een sporthal gesitueerd zijn. Op dit moment is er geen sprake van het afstoten van accommodaties, maar wij willen de komende periode het gebruik monitoren. Wanneer in de komende periode blijkt dat de verhuur veel verder terugloopt, gaan wij, met gebruikmaking van doelgroepcircles en met inachtneming van de leefbaarheid en mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik, naar een passende oplossingen zoeken.

Het stimuleren en monitoren van ontwikkelingstrajecten die samenwerking en multifunctionaliteit van accommodaties tot doel hebben.

Zoals aangegeven zijn niet alle accommodaties in gemeentelijk beheer. Als wij, zoals in de DER aangegeven wordt, willen dat multifunctioneel gebruik in de toekomst meer plaats gaat vinden, dan is het zaak om deze trajecten te monitoren en waar nodig te ondersteunen. Het is voor dit soort processen van belang dat die ondersteuning plaatsvindt door een onpartijdig persoon. Ieder traject is hierin uniek en in ieder traject ligt een andere behoefte. Het eerste onderzoek naar multifunctioneel gebruik op initiatief van sportpartners is een feit; sportpark Zuid fase 2. In 2015 is een aantal buitensportverenigingen met elkaar in gesprek gegaan om op het sportpark van AD '69 een multifunctionele accommodatie te realiseren. Vanuit de belangstellende verenigingen is een werkgroep samengesteld, die een gezamenlijk plan heeft opgesteld. "Plan project Sportpark Zuid 2.0" Een multifunctioneel sportpark met toekomstperspectief. De verwachting is dat deze verenigingen elkaar versterken. De gemeente is bij deze overleggen uitgenodigd en heeft aangegeven een haalbaarheidsstudie te willen verrichten in samenwerking met de initiatiefnemers. Verder weten wij dat twee verenigingen met een eigen accommodatie met elkaar in gesprek zijn over een mogelijke fusie. Voor dit soort trajecten hebben wij op dit moment geen middelen opgenomen in de begroting. Wij gaan het komende jaar te kijken of er behoefte aan ondersteuning bestaat en indien dit het geval is hiervoor vanaf 2017 structureel middelen opnemen in de begroting.

Schouw buitensportaccommodaties uitvoeren (2017)

Van 2008 tot 2011 is er in opdracht van de gemeente door Hacron een kwaliteitsimpuls uitgevoerd bij de buitensportaccommodaties waarvoor de gemeente het beheer en onderhoud heeft. Omdat het praktisch is de nieuwe schouw uit te voeren aan het einde van de contractperiode staat de volgende schouw voor 2017 gepland. Voor deze schouw en eventuele gevolgen daarvan zijn op dit moment nog geen middelen opgenomen in de begroting.

Individuele wensen op gebied van accommodaties

Op dit moment ligt er een concrete vraag van Paardensportvereniging Aalten, die een binnenbak wil realiseren. Deze vereniging huurt van ons de grond en wij leveren geen bijdrage in het onderhouden van de accommodatie. Dat is een uitzonderlijke situatie, waar wij in de vorige sportnota al aandacht voor vroegen. Dit is nou bij uitstek een natuurlijke ontwikkelingen die kans kan bieden om privatisering te bewerkstelligen. Op korte termijn willen wij met de vereniging onderzoeken of de realisatie van een binnenbak in combinatie met privatisering haalbaar is.

4.6 Verenigingsondersteuning

Ondersteuning verenigingen

Uit de evaluatie is gebleken dat verenigingen die gereageerd hebben te kampen hebben met een dalend aantal (jeugd)leden en vrijwilligers en daarmee met een tekort aan kader. Ook zien verenigingen een terugloop in inkomsten, zoals sponsorgelden en een stijging in de kosten. Verder worden zij geconfronteerd met de veranderende wens van de sporter. En zij zien een terugtrekkende overheid. Kort gezegd: verenigingen hebben het moeilijk en vinden het belangrijk dat de gemeente zich realiseert dat er complexe structuren bestaan om de kleinere sporten in de regio in teven te houden. Dit zien wij als een potentiële dreiging en een uitdaging. Uiteraard willen wij als gemeente een zoveel mogelijk verschillende verenigingen, zodat er voor ieder wat wils is. Op termijn willen wij ook graag dat deze verenigingen zich in kunnen en willen zetten in het sociaal domein. Dat is dan ook de reden dat wij het project Scholder an Scholder ondersteunen, waarin verenigingen bewust worden gemaakt van de krimp en de veranderende samenleving. Met de inzichten en de tools die verenigingen tijdens bijeenkomsten krijgen kunnen, zij zich voorbereiden op de toekomst. Voor de invulling van algemene functies kunnen de verenigingen in principe terecht bij het Vrijwilligers Service Punt van onze welzijnsinstelling. Dit Vrijwilligers Service Punt richt zich op alle vrijwilligersorganisaties en (potentiële) vrijwilligers in onze gemeente. Zij ondersteunt, adviseert en werkt samen met organisaties verenigingen en stichtingen om het vrijwilligerswerk voor iedereen toegankelijk te maken. Verbinden en versterken, daar ligt de kracht. Daarnaast is het voor verenigingen ook mogelijk om ondersteuning te krijgen vanuit de sportbonden. Voor evenementen en projecten buiten de vereniging kennen wij de projectsubsidie. Uit de evaluatie blijkt dat deze ook nog niet voldoende bekend is. In de komende periode gaan wij deze mogelijkheden concreet onder de aandacht te brengen van onze sportpartners. (Deze nota is een eerste stap) Naast aandacht voor een gezonde leefstijl, willen wij het gemeentebrede sportaanbod meer onder de aandacht te brengen van onze inwoners. Hierbij gaan wij uiteraard ook gebruik maken van de nieuwe media.

Naast het onder de aandacht brengen van de bestaande ondersteuningsmogelijkheden gaan wij ons de komende periode met name richten op het inventariseren waar onze sportpartners behoefte aan hebben en de blinde vlekken in het ondersteuningsaanbod. Wij gaan deze behoefte bundelen, doorleiden of op zoek naar een mogelijkheid om hier aanbod voor te vinden of te creëren.

Bijlagen

1. **Evaluatie sportbeleid door Sportraad Gemeente Aalten (inclusief vragenlijst)**

BIJLAGE 1 Evaluatie sportbeleid door Sportraad Gemeente Aalten (inclusief vragenlijst)

Sportraad Gemeente Aalten

Evaluatie Sportbeleid 2010-2014

30 juni 2015

Geacht College,

Hierbij ontvangt u namens de Sportraad Gemeente Aalten de schriftelijke inventarisatie van de evaluatie van het gemeentelijk sportbeleid. Deze inventarisatie bestaat uit drie delen; een inventarisatie van de sportverenigingen (de volledige antwoorden zijn opgenomen als bijlage), eigen bevindingen van de Sportraad Gemeente Aalten en enkele conclusies en aanbevelingen.

Inventarisatie sportverenigingen

Op basis van het verzoek om evaluatie van het Gemeentelijk Sportbeleid 2010-2014 hebben 9 verenigingen de vragenlijst ingevuld. Dat is helaas erg weinig. De mogelijke oorzaken zijn; tijdgebrek bij de verenigingen, bereikbaarheid verenigingen (hebben wij iedereen te pakken gekregen?) en interesse vanuit verenigingen.

De respons is te weinig om een solide reflectie te geven, maar er vallen wel een aantal zaken op.

Bijna alle verenigingen noemen een dalend aantal (jeugd)leden, vrijwilligers en daarmee kader als belangrijke ontwikkeling en potentiële dreiging. Daarnaast benoemen de kleine vereniging het gevoel dat de Gemeente zich met name oriënteert op de grote sporten en sportverenigingen. Het is zeer belangrijk als gemeente om hier goed over na te denken. Wanneer de doelstelling is om zo veel mogelijk verschillende verenigingen binnen de Gemeente Aalten te willen laten bestaan, zal er moeten worden geïnvesteerd op ondersteuning en stimulering.

Een ander belangrijk punt dat veel naar voren komt is dat men gehoord wilt worden. Dat ze een aanspreekpunt hebben binnen de gemeente, maar dat de gemeente ook geïnteresseerd is in hun vereniging. Hierin ligt mogelijk ook een kans voor de Sportraad, maar dan wel in samenwerking met de gemeente. Laat als ambtelijk apparaat, gemeenteraad of college zien dat je sport belangrijk vindt en kom naar verenigingen toe.

De bevindingen over de Sportraad lopen erg uiteen. Waar sommige verenigingen een belangrijke meerwaarde zien, willen anderen graag terug naar de oude Dinxperlose situatie of geen Sportraad. De rol van de Sportraad wordt wel anders gezien dan dat hij nu wordt ingevuld. Men wil graag een actieve Sportraad, die activiteiten ontwikkeld en stimuleert. Die als representant van de gemeentelijke sportverenigingen optreedt. Dit is slechts een reactie van enkelen, maar voor de Sportraad is het belangrijk om te bezinnen op een andere invulling. Hierover zal apart overleg moeten worden gevoerd eerst intern en later met de gemeente.

Eigen bevindingen

De Sportraad Gemeente Aalten wil ten aanzien van het sportbeleid van de Gemeente Aalten twee aandachtspunten benoemen;

- De invloed van de Sportraad Gemeente Aalten;
- De rol van de Sportraad Gemeente Aalten

Invloed

De Sportraad Gemeente Aalten heeft de afgelopen jaren weinig echt gemerkt van het sportbeleid. De Sportraad heeft het gevoel vaak achteraf geïnformeerd te worden en niet vooraf gekend te worden in onderwerpen die besproken gaan worden.

Een voorbeeld hiervan is de beweegtuin in Aalten. De afspraken met de Gelderse Sport Federatie en de subsidie van de provincie waren reeds rond en daarna is de Sportraad gevraagd om mee te participeren. De Sportraad ondervindt dat ze nog geen gevestigde naam hebben en denken dat dit wellicht van invloed is op de keuze van de Gemeente Aalten om hen in een later stadium te informeren en hun mening te vragen. Maar op deze manier zal de Sportraad ook nooit een gevestigde naam krijgen. Is de Sportraad er om er toe te doen of zijn ze er slechts als symbool naar verenigingen?

Rol

In het verlengde hiervan is het voor de Sportraad onduidelijk hoe de gemeente hen en hun rol zien. Als de Sportraad de schakel tussen Gemeente en Verenigingen moet vormen, moeten zij anders worden geoutilleerd. Vanuit de inventarisatie en de ervaring is er behoefte aan meer dan alleen adviserende vrijwilligers en administratieve ondersteuning. De sport in Aalten moet ook actief worden gepromoot en verenigingen moeten geholpen worden om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en nieuwe doelgroepen aan te spreken. De Sportraad mist op dit moment een schakel tussen de raad en het werkveld.

Conclusie en aanbevelingen

1. In de evaluatienota zal aandacht moeten worden besteed aan het teruglopend ledental en kader. Maak een keuze in wat je wilt als Gemeente en pas je prioriteiten en beleid daarop aan;
2. Besteed specifiek aandacht aan de kleine clubs. Zij hebben het moeilijk. Ondersteun hen in het zoeken naar kader of help hen met het maken van verbinding met andere verenigingen.
3. Maak –eventueel in samenwerking met de Sportraad Gemeente Aalten- een plan om de verenigingen een podium te bieden. Maak bijvoorbeeld een vereniging dag met het college (zoals een bedrijvendag) of organiseer avonden om in gesprek met elkaar te komen;
4. Inventariseer met de Sportraad Gemeente Aalten waar sportminnend Aalten nou echt behoefte aan heeft. Zijn dat sportbuurtcoaches, een advies/overlegorgaan of een mix? En pas het beleid daarop aan.

Met vriendelijke groet,
Sportraad Gemeente Aalten

Enquête evaluatie sportnota “Sport Leeft!” sportbeleid gemeente Aalten 2010-2014

Welke ontwikkelingen ziet u op u afkomen waarin het gemeentelijk sportbeleid aandacht aan moet worden besteed?	Organisatie
Welke knelpunten constateert u op het gebied van beleid en uitvoering?	
Wat zou u graag willen dat er op sport- en beweeggebied in onze gemeente bereikt wordt de komende periode?	
Welke rol ziet u hierin voor de gemeente weggelegd.	
In 2012 is de Sportraad Gemeente Aalten actief geworden. Wat zou u graag zien dat zij de komende periode op gaan pakken? (binnen hun taakveld)	
Middels de oprichting van een gemeentebrede sportraad willen wij de verenigingen direct bij het sportbeleid betrekken en zouden wij de sportraad willen benutten voor de uitvoering van een deel van het gemeentelijk sportbeleid. Hierbij zien wij een taak voor de sportraad	

<p>weggelegd op gebied van sportstimulering en verenigingsondersteuning. Wij hebben het standpunt dat een sportraad gemeentebreed moet functioneren. Wij zijn immers één gemeente, met één sportbeleid en daar past één wijze van communiceren met de verenigingen bij. Het is op schaal van de gemeente Aalten niet praktisch een gedeelte van de uitvoering van ons sportbeleid bij meerdere actoren neer te leggen.</p> <p>Wij stellen als gemeente de kaders waarbinnen de sportraad verantwoordelijk is voor de uitvoering. Hierbij nemen we de volgende taken als basis.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. algemene belangenbehartiging (verenigingsondersteuning en deskundigheidsbevordering); 2. gevraagde en ongevraagde advisering over sportgerelateerde onderwerpen; 3. sportstimulering; waaronder <ul style="list-style-type: none"> * het inventariseren en promoten van het totale gemeentelijke sportaanbod, zowel regulier als voor specifieke doelgroepen; * de gemeentelijke verkiezing van sportman/sportvrouw van het jaar 4. coördinatie van contacten tussen sportverenigingen en school 5. coördinatie van grensoverschrijdende sportactiviteiten. 	
<p>Als u het voor het zeggen had wat zou u doen om het sportbeleid tot een succes te maken?</p>	
<p>Optie</p> <p>Welke punten uit het gemeentelijk sportbeleid vind u positief?</p> <p>Welke punten uit het gemeentelijk sportbeleid zouden wat u betreft anders moeten? (Graag toelichten op welke wijze u deze anders zou willen zien.)</p>	